

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Franciška
Korošec, Ivanka Prisljan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk
Maribor

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

RAVNE
NA
KOROŠKEM

NA BRANIKU REVOLUCIJE

(govor na 4. srečanju borcev NOV SZ)

Tovarišice, tovariši; dragi borci, cenjeni gostje!

Pred tremi leti smo se potem, ko je slovensko železarstvo že dobilo jasno podobo enotne organizacije združenega dela, tudi borci narodnoosvobodilne vojne te temeljne industrijske proizvodnje prvič zbrali, da bi obudili spomine na najtežje, a obenem najslavnejše dni zgodovine slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov ter se obvezali, da bomo pred sklenitvijo naše dobe prispevali še dodatni delež pri demokratskem ustvarjanju humanega samoupravnega socializma.

Uspeh našega prvega srečanja je bil presenetljiv. Poključka, dom slovenskih partizanov od poletja 1941 do osvoboditve, naša prva gostiteljica, se nam je v čast 8. septembra 1973 v prekrasem sončnem dnevu predstavila s svojo celotno razsežno prirodno lepoto. Za dodatno razpoloženje je odlično poskrbela delovna skupnost železarne Jesenice, ki je bila naš prvi organizator partizanskega srečanja, zato je razumljivo, da se nam je vsem ta premiera trajno vtisnila v spomin. Tudi ponovitve v Kotljah, ki je bila v organizaciji železarne Ravne, je kljub nenaklonjenemu vremenu pokazala, da so borci vezni element in kohezijska sila solidarnosti slovenskih železarjev in da na letnih srečanjih želijo manifestirati svojo pripadnost.

Lani je železarna Štore na Tebarjih izvedla tretje srečanje borcev narodno osvobodilne vojne Slovenskih železarn. Vse od pri-

prave prostora, svečanega, kulturnega in gostiteljskega dela je bilo odlično ter v splošno zadovoljstvo vseh udeležencev.

Letos, za četrto srečanje borcev Slovenskih železarn, smo se zopet vrnili na Gorenjsko, ki je otvorila borbo proti okupatorju. Predelovalne delovne organizacije: Veriga, Plamen, Tovil in Žična so gostitelj, organizatorja pa sta Veriga Lesce in Plamen Kropana.

Kjer kri in solze so tekle

Ni naključje, da smo se letos zbrali na tem mestu, v osrčju bisera Slovenije, Gorenjske. Že davni predniki so spoznali lepote okolice Begunj, ki ima okoli sebe kulise z gozdovi okrašenih planin in mogočnih skal Julijskih Alp s Triglavom in njegovimi sosedi. Na žalost pa je ta kraj tudi priča grozodejstev in najbolj tragičnih dni naše preteklosti. Tu v Begunjah je bila mučilnica in postaja smrti za ljudi, ki so bili sojeni samo zato, ker so bili ponosni, da so Slovenci. V letih nemške okupacije so nacisti v Begunjah imeli v zaporih skupaj 12.096 talcev. Od teh so jih 849 odvedli v smrt, 4.498 pa v razna koncentracijska taborišča, iz katerih se mnogi nikoli več niso vrnili v svojo domovino.

In kdo so bili glavni krvniki, ki so sadistično želeli uničiti slovenski narod in ga pretvarjati v to, kar ni? — Avstrijski nacisti! Oni so bili večji hitlerjanci kot reichovci sami. To se je pokazalo ne le z navdušenjem ob anšlusu, temveč pri nas še bolj pri uveljavljanju Hitlerjeve zahteve: »Napravite mi to deželo nemško!« Od vseh 4433 v Jugoslaviji identificiranih vojnih zločincev je bila skoraj polovica Avstrijcev ali točno 2062. To razmerje pa je bilo v Sloveniji še znatno večje, saj so od oblastnikov, gestapa, policije do prosvetne kadra in raznarodovanja glavno vlogo igrali Avstrijci in med njimi bili posebno prizadevni koroški nacisti. Ne moremo se zato čuditi stanju in preganjanju Slovencev onstran Karavank, ker vemo, kje so korenine.

Po našem mišljenju, borcev narodnoosvobodilne vojne, bi nacisti, ki so v Avstriji bili v večini, za grozodejstva druge svetovne vojne morali plačati enak ceh kot drugi protagonisti te velikomnomske politike, ne pa da so jih proglašali za orodje fašizma. Na Ko-

roškem najbolj izkoriščajo to zmoto, saj zopet brez sramu in s ponosom nosijo Hitlerjeve križce. Če bi jih leta 1945 dobili dovolj po glavi, sedaj nacistična svojata ne bi od mrtvih vstala.

Tisočletje živi slovenski rod tu in onkraj Karavank kot prednja slovanska straža v neprestani ne-

varnosti pred fizičnim iztrebljanjem, zoževanjem življenjskega prostora, raznarodovanjem in asimilacijo z drugimi narodi. Avstrija je tista, ki je imela največji apetit in mnogo Slovencev je že izgnilo v tem žrelu. V tem je razlog, da moramo koroškim Slo-

(Nadaljevanje na 3. strani)

NOVI ČLANI SAMOUPRAVNIH ORGANOV V BODOČIH TOZD

Poleg drugih priprav, ki potekajo v železarni v zvezi z novo samoupravno organiziranostjo TOZD, smo 9. septembra 1976 v vseh TOZD in delovnih skupnostih izvolili člane njihovih delavskih svetov in člane komisij delavske kontrole. Pri volitvah se je upoštevala že nova samo-

upravna organiziranost železarne, ki naj bi bila uveljavljena s 1. januarjem 1977.

Volilni rezultati so bili v posameznih TOZD in delovnih skupnostih različni. V TOZD jelekarn je od 306 volilnih upravičencev

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ravenčani so na protestnem zborovanju obsodili vse oblike diskriminacije narodnostnih manjšin v Avstriji

IZ VSEBINE

- Bog nas varuj ..
- Kako dosegamo gospodarski načrt
- Naša anketa: Neposredni proizvajalci in akcijski program
- Ukrepi za izvršitev plana
- Naše delovne organizacije v I. polletju
- Sestajanje čimprej urediti
- Iz naših krajevnih skupnosti
- Cilji in usmeritve razvoja socialnega skrbstva v letih 1976 do 1980
- Telesna kultura na razpotju
- Koroški kinematografi v težavah
- Pisatelji med delavci v OZD

BOG NAS VARUJ...

Ko so Avstrijci na Koroškem — pa ne samo na Koroškem — lezli drug drugemu na glavo in pijani od navdušenja pozdravljali velikega rojaka Hitlerja, ko jih je 1938. leta osvobodil njih samih in priključil rajhu, je dunajski dopisnik New York Timesa Louis Lochner zabeležil izjavo Štefana Zweiga:

»Imbecilnost te množice ne pozna več meja! Mar res tako trpijo za pomanjkanjem joda?«

In ko so se taisti Avstrijci — ne samo na Koroškem — po vojni predstavljali za prvo Hitlerjevo žrtev, se jim je po butalsko zabliskalo v možganih in so zahtevali od zahodne Nemčije nič manj kot vojno škodo. Naleteli so na suho odklonitev kanclerja Adenauerja, ki je dodal, da pa je Nemčija vsekakor pripravljena namesto reparacij vrniti Avstriji Hitlerjeve kosti.

Iz vrst Avstrijcev so izšli najbolj rjavi nacisti, Adolf Eichmann, naprimer, morilec šestih milijonov ljudi, ali Ernst Kaltenbrunner, ki so mu bolj rafinirani nacisti pravili vol in gorila. Ali dr. Mengele, specialist za klanje otrok.

Iz tega naroda pa je izšlo na moč malo borcev proti fašizmu. Edina realna oborožena sila protihitlerjevske koalicije na ozemlju današnje Avstrije in tretjega rajha so bili koroški partizani, organsko vključeni v narodno-osvobodilno vojsko Jugoslavije.

Gre za zgodovinsko dejstvo, ki ga Avstrija hoče danes skriti, kot skriva marsikaj.

Ko je britanska parlamentarna komisija raziskovala 1947. leta pojavnost nacizma v Avstriji, je prišla do naslednjega rezultata:

»Avstrijski intelektualci so bolj prepričani nacisti kot nemški intelektualci. Ta duh je našel rodovitno polje v avstrijskem pangermanizmu, ki je še posebej močan v južnih pokrajinah, se pravi na Koroškem in Štajerskem in zlasti na graški univerzi.«

Denacifikacija po avstrijsko je danes evropski pojem za nedena-cifikacijo. Avstrijci so po vojni nedolžno jodlali in hkrati skrivali v svojih samostanih in gozdovih najhujše množične morilce in jih počasi spravljali v Južno Ameriko, za primer naj rabi spet Eichmann.

V današnji Avstriji nacisti svobodno prirejajo svoje letne shode, seveda v pivnici. Zloglasni dinamitar Norbert Burger, šef fašistov, pa hvalisavo poudarja, da so vodilni člani posameznih strank njegovi skrivni člani in da ne mine tričetrt ure od zaupnih sestankov vodstva teh strank, ne da bi on zvedel za vsebino in probleme, ki so o njih razpravljali.

Stvari iz dneva v dan tonejo vse globlje, tako da je avstrijski publicist dr. Gunther Nanning moral zapisati, da »je vladajoča socialistična stranka Avstrije zmeraj bolj obupno podobna nacional-socialistični stranki Avstrije.«

Dandanes je naprimer na Koroškem policija v nacističnih rokah, administracija v nacističnih rokah, šolstvo v nacističnih rokah, sodstvo v nacističnih rokah, cerkev — no, ta je seveda v bo-

žjih rokah, je pa zmeraj, od Cirila in Metoda naprej, pridajala svoj križ k meču, ko so šli nad nas.

Esesovci mirno zborujejo v Krivi Vrbi, hkrati pa je prepevovana ena sama slovenska beseda recimo na nogometni tekmi, še več: če očetov priimek napišeš na nagrobni spomenik s strešico na čez, si sovražnik domovine, čuš in izdajalec.

Obiščite koroška pokopališča. Vsak Slovenec v zibki je titokomunist in vsaka slovenska knjiga o — na primer — čebelarstvu je titokomunistična propagandna literatura.

Zide so pobili — zdaj se znašajo proti Slovincem in Hrvatom. In to v deželi, ki bi hotela Dunaj okronati za evropski sedež Združenih narodov. Nacisti so jih prehiteli, te Združene narode: Dunaj velja dandanes za center fašistične internacionale. Tam so špijonski punkti, propagandne centrale, kanali za psihološko vojno, viri »zanesljivih« novic, ki jim pri nas tu in tam nasede kakšen kalin, od tam pošiljajo nad nas bedne lovce na človeške glave, ki potlej klavrno končajo kje v bosenskih gorah.

Enega majhnega Hitlerja še potrebujemo, pravijo.

Ne skrivajo, da delajo za prihodnost v imenu bodočih generacij. Najprej očistiti teren do meje, potem pa z božjo pomočjo naprej!

Pred leti so nežno vabili v nekakšno mittelevropsko družino držav z Dunajem za glavno mesto, danes govorijo jasno: danes glasno tešajo svoj most kamorkoli, tudi proti Jadranu, tudi proti Celju, Ptujju, Brežicam. Hočejo izpeljati, kar se ni posrečilo njihovemu kaprolu iz apokalipse, ko je sredi Maribora ukazal: Naredite mi to deželo spet nemško!

Dobro si oglejte te mračne brambovske fiziognomije, ko psujejo Tita, ko psujejo Jugoslavijo, ko psujejo vse nas — morda boste koga spoznali, čeprav je mimo trideset let.

Kadar govorimo o okupaciji Jugoslavije, navadno govorimo o nemški okupaciji, pozabljamo pa na avstrijski delež v tej okupaciji in pri tisočih zločinih nad našimi ljudmi. Zakaj zgodovinsko dejstvo je, da je prav avstrijski okupator prizadejal našemu ljudstvu največ gorja, saj je bil okupatorski aparat na Slovenskem sestavljen skoraj iz samih nacistično strastnih Avstrijcev.

Ko boste gledali te kmečke ohceti neumnosti in zla na TV, te tolste Diane, te boginje lova z gamsovimi čopi za klobukom, vse to škripanje bobnov in pihal, ta cvetober malomeščanstva, vse to oštirsko junkerstvo, ki hodi nad Slovence kot na brakade ob nedeljah, se boste prav gotovo marsičesa spomnili.

Celo na Južno Afriko. Tudi tam je fašizem na oblasti.

Saša Vuga

Kako dosegamo gospodarski načrt

Skupna proizvodnja v avgustu zaostaja za mesečnim načrtom za 23,3%, odprema izdelkov pa za 14%. Oba podatka kažeta, da tudi v tem mesecu nismo uspeli premostiti težav, ki nastajajo predvsem pri prodaji pa tudi proizvodnji izdelkov.

Zaloge polizdelkov so se ponovno znižale, zato predelovalni obrati niso potrebovali toliko jekla, kot bi ga sicer.

Zaradi nizke proizvodnje je ob nezmanjšanem številu zaposlenih padla produktivnost, merjena s tonami blagovne proizvodnje na

Obrat (TOZD)	% doseganja planirane skupne proizvodnje		% doseganja načrta eksterne realizacije	
	mesec avgust	kumulativno za 8 mesecev	mesec avgust	kumulativno za 8 mesecev
Jeklarna	76,5	89,1	—	—
Jeklolivarna	88,5	95,3	94,2	99,7
Valjarna	76,5	80,4	84,1	86,6
Kovačnica	79,5	95,7	91,0	91,3
Jeklovlek	41,6	72,7	54,0	69,8
Skupaj TOZD metalurške proizv.	76,4	85,2	84,1	87,9
Obrat strojev in delov	106,0	104,0	129,8	107,5
Obrat ind. nožev	38,0	76,5	52,3	73,7
Obrat pnevm. strojev	123,1	83,3	134,9	100,3
Vzmetarna	70,3	74,8	73,3	81,5
Skupaj TOZD mehanske obdelave	85,7	88,8	106,0	95,8
TOZD TRO Prevalje	72,0	79,5	76,7	83,3
Skupaj delovna organizacija	76,7	85,3	89,5	89,9

zaposlenega mesečno, od lanskega osemmesečnega poprečja 2,49 na 2,11 v mesecu avgustu in 2,18 v prvih 8 mesecih letos ali kumulativno za 12%. Zaradi spremenjene strukture izdelkov (več mehansko obdelanih izdelkov) sicer ta kazalec produktivnosti ni čisto realen, vendar kaže, da produktivnost pada.

Drugo merilo produktivnosti je vrednost prodanih izdelkov na zaposlenega. Lani smo v prvih osmih mesecih prodali poprečno mesečno za 35.377 dinarjev izdelkov na zaposlenega, do konca avgusta letos pa le za 33.577 dinarjev ali za 5% manj kot lani. V avgustu so posamezni obrati takole izpolnjevali načrt (glej spodnjo tabelo!).

Na tako nizko proizvodnjo je vplivalo več vzrokov:

V jeklarni ena 40 t peč ni obratovala, ker so predelovalni obrati potrebovali manj jekla. Jeklolivarna je imela drobnejši asortiment izdelkov pa tudi z naročili (za peskomet) ni popolnoma zasedena. Valjarna je imela podobne težave, t. j. neugoden asortiment izdelkov, manj naročil in poleg tega še 216 ur izpada srednje proge zaradi remonta. Jeklovlek pa tako kot že vse leto prav tako nima dovolj naročil. To so poglavitni razlogi za manjšo proizvodnjo TOZD metalurške proizvodnje.

Kovačnica, ki je v prvem polletju presejala načrt, ima premalo naročil, za posamezne agregate pa jih sploh nima.

TOZD mehanske obdelave je imela nekoliko boljše pogoje za izpolnjevanje načrta. Čeprav tudi v tej TOZD večina obratov nima dovolj naročil, je obrat strojev in delov presegel mesečni in kumulativni načrt proizvodnje in prodaje. Prav tako je obrat pnevmatičnih strojev, ki sicer tudi občuti pomanjkanje naročil, presegel mesečni načrt gotove proizvodnje, zaradi boljših prodajnih pogojev pa tudi kumulativni načrt prodaje. Vzmetarna in obrat industrijskih nožev znatno zaostajata za načrtom, zato celotna TOZD ni izpolnila mesečnega plana proizvodnje, načrt prodaje pa je presejala.

TOZD TRO Prevalje močno zaostaja za načrtom proizvodnje in prodaje, vzrok pa so premajhna naročila.

Pomanjkanje naročil se sicer kot rdeča nit vleče skozi vso poročilo, vendar tudi drugi vzroki vplivajo na slabše gospodarjenje. Eden pomembnejših je izmeček, ki je bil v avgustu sicer malo manjši od julijskega, a veliko večji kot poprečno lansko leto. V posameznih obratih je tudi izplen nižji, vse to pa še poslabšuje že itak slabe proizvodne rezultate.

Z. I.

IZREKI

Kritiki so ljudje, ki ne verjamejo v čudeže, a jih kar naprej zahtevajo.

Vsakdo se pritožuje čez svoj spomin, nihče pa čez svoj okus.

Nemške komedije se končajo z zaroko, francoske pa se s poroko začnejo.

NA BRANIKU REVOLUCIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

vencem v borbi za obstoj na lastni zemlji nuditi materialno in moralno pomoč.

Ogrožanje prednjih straž

Pesem je sredstvo, ki vzpodbuja narodnostni ponos, nas drži in poživlja. Prav koroške pesmi so najlepše, kar je dokaz, da je tam najbolj ogroženo slovensko jedro, ki skozi stoletja s petjem ohranja svoj obstoj.

Bivši borci Slovenskih železarn se z ogorčenjem pridružujemo vsem rodoljubom, ki s protesti izražajo gnev in zahtevajo končno izpolnitev 7. člena državne pogodbe, ki od Avstrije zahteva, da koroškim Slovincem in gradiščanskim Hrvatom zavaruje državljanske in narodnostne pravice manjšine. Za koroške nemčurje so Slovenci slaba vest, saj se zavedajo, da državna pogodba temelji na avstrijski borbi proti nacizmu, kateri pa so prav koroški Slovenci prispevali največji delež.

Avstrija je in bo ostala naša sosed, s sosedi pa je pametno živeti v sožitju; nikoli pa ne bomo na izdaji lastnih rojakov gradili sosedskih odnosov. Hitlerjev nacizem se v svetu ne bo več ponovil in tudi za avstrijsko mladino ni sprejemljiv. Upravičeno zato pričakujemo, da bodo napredni Avstrijci s korenino izruvali nacistične usedline. To je osnovni pogoj za priznanje manjšinskih pravic in za sožitje z Jugoslavijo. Za doseg tega bomo uporno branili koroške Slovence pred heimatdienstovskim raznarodovanjem, pri tem pa se držali našega načela enakopravnosti vseh narodov in narodnosti sveta.

Delovno ustvarjalni uspehi, razvoj proizvodnje, kulture, šolstva, športa, družbene ter življenjske ravni so sedaj za narodni blagor tu in onstran meje naše najučinkovitejše sredstvo. Skrbeti moramo, da bodo naši uspehi vzor in dokaz sposobnosti Slovencev, z neposredno gospodarsko pomočjo pa moramo poskrbeti, da bodo tudi Slovenci onstran Karavank podjetniško dokazovali svojo sposobnost in z ekonomsko močjo varovali svojo narodnostno pripadnost. Koroški Slovenci morajo postati vezilno sredstvo za dobre sosedne odnose in za pospeševanje gospodarskega ter kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Avstrijo. Več jim moramo zapati in jih uporabiti za meddržavne poslovne stike v trgovini, industriji, poljedelstvu in turizmu. Slovenske železarnice se pri tem prizadevanju ne bodo distancirale.

Jugoslavija uživa s svojo dosledno antikolonialno politiko, načelom svobode ter gospodarske pravičnosti vseh narodov v svetu izreden ugled. To je bilo najbolj manifestirano na 5. konferenci nevezanih dežel v Colombu. Nevezane države so postale po obsegu in s svojimi načeli pomemben dejavnik človeštva, ki bo v prihodnje kot organizirana skupnost neposredno sodelovala pri kreiranju odnosov v svetu.

Delo oblikuje človekove pravice

Tovariš Tito je osnovni steber te mogočne zgradbe. Vsi smo ponosni na njegovo modrost in svežino. Tudi v Colombu je kot največja avtoriteta konference dajal osnovni ton. S svojim prispevkom je delo zbora usmeril na osrednje skupne politične ter gospodarske probleme in kljub heterogenosti uspel utrditi ugled in vplivno moč nevezanih držav. Vse pripombe, da so nevezane dežele preveč medsebojno sprte, da bi lahko enotno vplivale na svetovne tokove, prihajajo prav s tistih strani, kjer se tega vpliva najbolj bojijo. Ta strah je upravičen.

Uspešno in plodno delo, stabilno ter zdravo gospodarstvo morajo biti temelji naše načelne strategije zunanje politike in deleža pri oblikovanju skupne politike nevezanih držav. Dobri poslovni in proizvodni rezultati so najbolj realno merilo uspešnosti, zato mora tem biti posvečena največja pozornost. To lahko dosežemo le s skrbnim načrtovanjem in spremljanjem uresničevanja predvidenih ciljev. V tem je razlog, da smo koncem lanskega leta dobili zakonski predpis o temeljih sistema družbenega načrtovanja in o družbenem planu Jugoslavije.

Letos je prvo leto novega petletnega obdobja 1976 do 1980. S polletno zapoznelostjo smo sredi leta dobili družbeni načrt Jugoslavije, 26. julija sklenili dogovor o temeljih družbenega načrta SR Slovenije, 30. julija pa je skupščina sprejela družbeni načrt SR Slovenije za tekoče petletno obdobje.

Naša sestavljena organizacija združenega dela je bila pri srednjeročnem načrtovanju pravočasno prisotna. Ze na III. srečanju borcev na Teharjih sem poročal o konceptu in osnovnih kazalcih novega srednjeročnega načrta. Slovenske železarnice so se zato takoj vključile v sistem družbenega načrtovanja, izdelale ter sklenile samoupravni sporazum o temeljih načrta proizvodnje in razvoja za obdobje 1976 do 1980. Srednjeročni načrt Slovenskih železarn je v celoti usklajen z republiškim načrtom petletnega razvoja, zato prevzemanje naših obveznosti s sklenitvijo dogovora o temeljih družbenega načrta SR Slovenije ni bilo problematično.

Dolgi skok

Petletni načrt za našo sestavljeno organizacijo združenega dela v primerjavi z letom 1975 za leto 1980 predvideva naslednje cilje:

- povečanje proizvodnje surovega jekla na milijon ton ali za 25 %,
- povečanje proizvodnje gotovega blaga na 850.000 ton ali za 40 %,
- povečanje prodaje na 12,4 milijarde din ali za 73 %,
- povečanje izvoza na 100 milijonov dolarjev ali za 155 %,
- povečanje zaposlenih na 18.200 ali za 11 %.

Tudi v preteklem obdobju 1971 do 1975 so Slovenske železarnice dosegle podobno rast proizvodnje ter blagovnega prometa, zato ob-

staja možnost, da bomo tudi v letu 1980 dosegli načrtovane cilje. Ta naloga pa je pogojena s širjenjem ter posodobitvijo proizvodnih zmogljivosti na področju izdelave in predelave jekla. Skupaj je predvidenih naložb v osnovna sredstva za 5,1 mlrd. din in v obratna sredstva 1,6 milijarde din. Če poleg naložb za jačanje materialne osnove SŽ prištejemo še naložbe v objekte življenjske ter družbene ravni, predvsem v stanovanjsko izgradnjo, kjer skupaj načrtujemo 1.627 družbenih stanovanj, bomo brez obratnih sredstev skupno potrebovali prek 6 milijard din investicijskih sredstev.

Tako zasnovan načrt bo možno izpeljati le z učinkovitim delom strokovnih delavcev in ob velikem prizadevanju vseh zaposlenih. Izvrševanje gospodarskega načrta letošnjega leta ni tako, da bi nam vlivalo pogum.

Kot učinek stabilizacijskih ukrepov za sprotno poravnavanje sprejetih finančnih obveznosti in uvajanje večjega reda v naš blagovni ter denarni promet so medsebojni dolgovi padli, zmanjšali so se nakupi in znižala investi-

- surovega jekla
- blagovne proizvodnje
- fakturirane realizacije
- izvoza

cijska ter druga poraba brez pokritja. Enostavno povedano: v materialnem poslovanju so OZD pričele bolje gospodariti. K tem so se pridružili še posegi za znižanje zunanjetrgovinskega primanjkljaja in ob stabilnejšem gospodarstvu je nastala tudi stagnacija rasti proizvodnje. Tudi Slovenske železarnice niso mogle mimo tega procesa.

Leto 1975 je bilo v nasprotju s stanjem zunanjetrgovinske bilance rekordno v uvozu jekla. V Jugoslavijo smo uvozili okrog 1.350.000 ton valjanih in kovanih izdelkov, uvoz pa se je po raznih sklenjenih pogodbah nadaljeval tudi v prvem polletju letošnjega leta. Razumljivo je, da se je ob nakopičenih zalogah in uvozu ter ob varčevanju zmanjšalo domače povpraševanje po izdelkih črne metalurgije in tudi po izdelkih Slovenskih železarn.

Aklimatizacija na stabilizacijo

Kot posledica manjše prodaje je v dveh tretjinah ali 8. mesecih letošnjega leta naša SOZD v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta dosegla:

- 511.300 ton ali 2 % manj,
- 475.700 ton ali 3 % manj,
- 4.549 milijonov din ali 4 % manj,
- 30,1 milijona \$ ali 27 % več.

Velik skok naprej je bil dosežen le pri izvozu, medtem ko smo v obsegu proizvodnje nazadovali. Če upoštevamo še rast zaposlenih, letos nas je 16.719 ali 2 % več kot lani, je padec produktivnosti, kar nas mora najbolj skrbeti, tako po naravnih kot po vrednostnih kazalcih očitno.

Tega neugodnega gibanja proizvodnje in fakturirane realizacije zaposleni neposredno še nismo čutili. Nasprotno, osebni dohodki so poprečno in v masi nemoteno rasti dalje. V prvem polletju jih je bilo bruto izplačanih 604 milijone din, kar je 20 % več kot v istem obdobju lani, poprečni osebni dohodki neto pa so v 7 mesecih bili za 19 % višji kot v istem obdobju lani. Občutno znižanje terjatev je najbolj vplivalo na finančno stanje. Dolgovi kupcev so se od 1. januarja do 30. junija znižali za 887 milijonov din ali za 67 %. To pomeni, da

smo del osebnih dohodkov dobili iz prodaje v prejšnjih letih. Res je, da so se ob tem znižali tudi naši dolgovi do dobaviteljev, razlika pa je še vedno v prid naših sredstev. Prave finančne posledice letošnjega padca produktivnosti se bodo pojavile z zapoznelostjo, zato moramo temu problemu posvetiti več pozornosti.

Navajeni iz lepih starih časov nismo pravočasno spoznali, da je poleg proizvodnje po naročilih dobava iz zaloga pomembna komponenta konkurenčnosti, in prav zmanjšan obseg prodaje porabnikom je bila najboljša prilagoditev za prehod na tak poslovni način blagovnega prometa. Če bi vodovodno omrežje ne imelo rezervuarjev, bi redko pili vodo; to pa velja tudi za optimalno proizvodnjo ter redno oskrbovanje porabnikov jekla.

Uspešno zniževanje zunanjetrgovinskega primanjkljaja je go-

V Topli

tovo naš največji stabilizacijski uspeh letošnjega leta. V Jugoslaviji je v 7 mesecih uvoz upadel za 12%, izvoz pa porastel za 23%, in v blagovnem prometu je pokrivanje uvoza z izvozom porastlo od 51 na 71%. Podobni dosežki so tudi v Sloveniji, kjer je prisoten tudi naš delež. Ugodno gibanje našega blagovnega in neblagovnega prometa z inozemstvom ima vpliv tudi na tečaj dinarja, ki se krepi. Panika torej ni potrebna, potrebna pa je pamet. Ugotoviti moramo, da tudi v naših delovnih organizacijah še nismo storili vsega, kar stabilizacijski proces brezpogojno od nas zahteva. Problemi pri prodaji gredo še preveč neboleče mimo nas, pa vendar se jim ne bomo mogli izogniti. Ne ostane druge izbire kot kvalitetni premik gospodarjenja, ustvarjanje kakovostnih zalog in tak razvoj marketinga, da bomo konkurenčni doma in v tujini. Za to smo življenjsko zainteresirani in tudi za izpeljavo sposobni.

Regeneracija borbene duha

Borci narodnoosvobodilne vojne, četudi nas je vsako leto manj, moramo v tem petletnem obdobju še dajati revolucionarni ton za napredek naše samoupravne družbe in proizvodnje Slovenskih železarn. Ne smemo neprizadeto spremljati slabosti, ki zmanjšujejo racionalnost poslovanja ter produktivnosti dela, temveč z neposrednim vplivom pomagati samoupravljalcem ter družbenopolitičnim organizacijam v prizadevanju za razvoj humanih in dobrih medsebojnih odnosov, napredek proizvodnje in poslovanja.

Nahajamo se v samoupravnem presnavljanju organizacij združenega dela. Borci moramo biti prisotni tudi v tem revolucionarnem procesu, ko z ustanavljanjem TOZD delavci neposredno posegajo v tokove družbene produkcije. Smo proizvajalci jekla in jeklenih izdelkov, zato imajo v tej proizvodni dejavnosti TOZD domovinsko pravico povsod tam, kjer so zaključene tehnološke ter dohodkovne celote. Razsoditi pa moramo ustanavljanje TOZD zaradi zahtev v nadgradnji delovnih organizacij, saj bi s tem proizvodne TOZD osiromašili življenjsko potrebnih funkcij. Proizvodne temeljne organizacije združenega dela se morajo same odločiti, katere dolžnosti bodo iz racionalnih razlogov združevale v skupnih službah. Zavedati se moramo, da se izdelki pretvarjajo v denarno vrednost šele na trgu, zato mora temu biti podrejena tudi samoupravna naravnost.

V letošnjem letu bo ob rojstnem dnevu naše federativne socialistične republike vključen v obratovanje objekt hladne valjarne železarne Jesenice na Beli. To je ena največjih investicij Slovenije v preteklem petletnem obdobju, pomeniti pa mora povečanje obsega prodaje za blizu milijardo dinarjev. Pomemben dogodek bo tudi dograditev tovarne traktorjev v železarni Store, ki bo pri polnem obratovanju letno prispevala okrog 10.000 traktorjev. Tudi ta nalozba bo povečala prodajo Slovenskih železarn za dodatnih 800 milijonov din letno, občutno pa se bo povečal tudi

izvoz, saj bo po kompenzacijskem aranžmaju okrog 40% proizvodnje te tovarne treba prodati na zunanja tržišča. Te in investicije v drugih DO nas obvezujejo, da moramo doseči predvidene učinke. Naložbe v objekte Slovenskih železarn so v preteklosti vedno dajale svoje sadove, zato upravičeno zagotavljamo, da bodo uspešne tudi v prihodnje.

Jeklo in jekleni izdelki so bili in bodo tudi v bodoče temelj industrijske ter celotne družbene produkcije. Tudi Slovenske železarne so dale pomemben delež v industrializaciji, pri uveljavljanju samoupravljanja in gradnji našega socializma. To svojo vlogo hočemo vršiti tudi v prihodnje. Borci te sestavljene organizacije se obvezujemo, da bomo na delovnih mestih in v družbi na Gorenjskem, Štajerskem, Koroškem in v Ljubljani varovali naše pridobitve, krepili samoupravne socialistične odnose in z lastnimi vzori plemenitili duh vzajemnosti in tovarištva. S prenosom revolucionarnega duha na mlajše sodelavce in rodove bomo skrbeli za kontinuirano nadaljevanje zastavljene poti v lepšo prihodnost.

Naša zveza borcev NOV nesumljeno usiha. Medtem ko nas je v Slovenskih železarnah ob lanskem srečanju bilo še 833 ali 5% vseh zaposlenih, nas je letos na dan 30. junija bilo le še 777 ali 4,6% zaposlenih. Med 3. in 4. srečanjem jih je sedem umrlo, kar pomeni, da so do zadnjih dni življenja bili na fronti izgradnje socializma. Slava jim!

Lansko leto smo na našem srečanju navdušeno čestitali herojskemu vietnamskemu narodu za sijajno zmago v dolgotrajni osvobodilni vojni. Letos pa ne moremo mimo spomina na borca za svobodo — velikana človeštva, ki je ob joku več stotilijonske hvaležne množice za vedno zapustil kitajski narod — Mao Ce-tunga. On je osvoboditelj revnega ljudstva, on mu je odprl vrata k pravici in omogočil, da četrtnina ljudi sveta ponosno in dostojno živi in brez tuje pomoči ter kreditov ustvarja novo kitajsko zgodovino. Njega ni več med živimi, večne pa bodo njegove misli. Slava mu!

Tovarišice in tovariši!

Vsem nam je žal, da se borci Slovenskih železarn že prej nismo zbirali na letnih srečanjih, obujali spomine ter se vzpodbujali za nove delovne dosežke. Prepričani smo, da to priznanje delavcem s čisto preteklostjo in izpričano zavestjo v najtežjih preizkušnjah našega naroda daje tudi svoje sadove.

V imenu zbranih na tem srečanju se iskreno zahvaljujem vsem, zlasti pa delavcem na najtežjih delih, ki so nam omogočili, da lahko na takih manifestativnih zborih v družbi tovarišev, kateri težo proizvodnje prevzemajo na svoja pleča, izrazimo svojo predanost Federativni socialistični republiki Jugoslaviji. Posebno se v imenu vseh zahvaljujem delavcem Verige in Plamena ter Tovila in Žične, ki so organizirali letošnje 4. srečanje borcev Slovenskih železarn.

S stalnim povečevanjem števila mladih delavcev naj se prenaša ter krepi revolucionarna miselnost in srečanje borcev pretvarja

v dan slovenskih železarjev. Drugo leto na 5. srečanju se bomo zopet zbrali na Gorenjskem v partizanski dolini pod Triglavom — Radovni. Obljubljamo, da bodo naša stabilizacijska prizadevanja do takrat dala nove pomembne plodove.

NAŠA ANKETA:

Neposredni proizvajalci in akcijski program

Za boljše poslovanje do konca letošnjega leta je sektor za gospodarjenje izdelal za vse TOZD predlog akcijskih programov. Iz osnutka akcijskega programa je razvidno, da bo nujno potrebno, če bomo hoteli do konca leta realizirati vse zadane naloge, da se mora zaostri tehnološka in delovna disciplina. To pa seveda ne bo šlo tako lahko, če pri tem ne bomo sodelovali vsi. Tokrat nas je zanimalo, kako so po obratih in oddelkih sprejeli akcijski program. Obiskali smo nekatere neposredne proizvajalce in se z njimi pogovorili, kaj oni menijo o uresničitvi njihovega akcijskega programa. Takole so povedali:

Edo Kričej

Edo Kričej, strojni ključavničar v obratu stroji in deli:

»Akcijski program in vsa povečana aktivnost, ki ta čas teče za izboljšanje gospodarskih rezultatov, nas je prisilila, da smo si v našem obratu zadali še dodatne naloge, kaj je treba še storiti, da bomo lahko kljub nekaterim oviram vendarle dosegli svoj plan. Glavna naloga bi bila prodaja vseh nakopičenih zalog, ki se nahajajo v skladiščih. Posebno veliko nalogo bodo morali opraviti v oddelku montaže strojev, saj morajo ti do konca letošnjega leta izgotoviti in odpraviti na tržišče 24 stiskalnic. Da bomo lahko vse zadane naloge v pravem času opravili, bo nedvomno potrebno, da bo naša priprava dela zmeraj dostavljala ves potreben material ob vsakem času do predvidenega delovnega mesta. Povedati moram, da so se do sedaj pojavljali taki problemi

Vsem želim prijetno razpoloženje in ključem:

— naj uspeva naša samoupravna izgradnja socializma,
— naj še dolgo živi naš vzorni učitelj in tvorec tovariš Tito!

Gregor Klančnik

prav pri montaži strojev. Ob takem početju je vestno prizadevanje sodelavcev odveč, saj zaradi nepravočasne dostave potrebnih delov ne morejo svojega dela opraviti, ki bi ga sicer s hitro dostavo lahko. Seveda pa se tudi pri nas zavedamo, da je za delovni uspeh nedvomno potrebna dobra delovna disciplina. Sklenili smo, da bomo pravočasno prihajali na delo in ga zapuščali ob določeni uri. Najbolj pa si bomo seveda prizadevali, da bodo končni izdelki pravočasno in kvalitetno izdelani.

Dušan Stojčič, valjarna:

»Smo sredi priprav in razprav okoli akcijskih programov. Pri izdelavi teh pa me osebno nekaj le moti. Ali je res potrebno, da so napisani strokovno in le za nekatero razumljivo? Akcijski program, ki ni preveč razumljiv, ne more biti v redu sprejet na zborih delovnih skupin. Se posebno se to pozna v takih obratih, v katerih je kvalifikacijska struktura delavcev precej nizka. Res je, da se zadnje čase po železarni širijo govornice, da je pri valjanju grede precej izmečka. Ob tem moram povedati, da za izmeček grede ni kriv samo neposredni proizvajalec v valjarni, temveč tudi tehnološki postopek dela. Za dobro kvaliteto grede se postopek prične že pri vložku in pri izdelavi jekla, ingotov. Žal so ti zadnje čase slabe kvalitete ali pa je kvaliteta druga, kot je bila predvidena. Drugi problem, ki nas tare, je ta, da se delavci vse premalo zavedajo svoje vloge na delovnem mestu. Takšni smo postali že pred leti, ko je tudi slabo kvalitetno jeklo šlo v denar. Se

Dušan Stojčič

Miran Cokan

nje pa so tudi taki, ki s svojim nevestnim delom povzročajo slabo kvaliteto ali z izmečkom visoke proizvodne stroške, ki na koncu vplivajo na slab zaslužek nas vseh. Tudi našo prisotnost na terenu bomo morali izboljšati s prodajno službo in seveda rešiti še nekatere neuskklajene stimulanse v našem novem pravilniku osebnih dohodkov.»

Križan Simič, prvi kovač:

»Kar se tiče novega akcijskega programa glede proizvodnje, porabe materiala in energije je v našem obratu dokaj dobro zastavljen. Da smo lahko dosegli v prvem polletju dobre rezultate, je zasluga neposrednih proizvajalcev in vodilnih v obratu. Dobra izdelava končnih izdelkov je le v prid nas vseh. Z delom in poslovanjem v drugem polletju je pa takole. Z novim plačilnim sistemom se je precej znižal procent naročil. Morda bomo morali prav zaradi tega biti bolj pozorni pri izdelavi kovanih izdelkov, da bo manj izmečkov, ki vplivajo negativno. Da bomo sploh dosegli vse to, je nujno potrebno, da najprej izboljšamo delovno disciplino vsakega posameznika. Tudi do sedaj ta ni bila slaba, pa kljub prizadevanju le nismo uspeli v celoti realizirati proizvodnje, ki je bila načrtovana v preteklem akcijskem programu.«

Jože Čekon

Jože Čekon, strugar, obrat strojev in delov:

»Reči moram, da me kot starega delavca precej moti (saj sem zaposlen v železarni že preko 30 let) to, da nekateri prihajajo na delo z veliko zamudo. Ne morem razumeti mlajših sodelavcev, da tako lahkomišelnost vzamejo vse to samoupravljanje. Morda se upravičeno vprašam, kje je tista delovna disciplina, katero smo morali pred tridesetimi leti občutiti mi. Danes mladi ne vedo, kaj je prava delovna disciplina. Da bomo lahko uresničili vse zadane naloge, ki so bile napisane v akcijskem programu, bomo morali poprijeti za delo vsi, od vodilnih do tistega, ki dela pri stroju. Seveda brez dobre delovne discipline teh naših želja ne bomo mogli uresničiti. In vendar me pri vsem tem še nekaj moti. Zakaj so obratovodje in delovodje še zmeraj nekaki policaji, ki so primorani, da tekajo za posamez-

niki in jih poučujejo, da danes lahko le s trdim in vestnim delom pridelamo sebi in svojim vsakodnevnim kruhom.«

Anton Letonja, dipl. inž.

Anton Letonja, dipl. inž., vodja kontrole kakovosti:

»Eno je zmeraj jasno, da je treba kvalitetno proizvajati. Žal so nekateri še vedno v zmoti, da je kontrola tista, ki lahko vpliva na kakovost končnih izdelkov. Resnica pa je čisto drugače. Če že ob sami izdelavi jekla ne bomo pazili dovolj glede kvalitete, ne more biti potem dober tudi končni izdelek. Kakovost jekla in končnih izdelkov je v zadnjem času precej padla. Da smo postali bolj površni pri izdelavi končnih izdelkov, je vzrok nedvomno delovna in tehnološka disciplina. Danes se po železarni že slišijo takšne govornice, ki lahko precej vplivajo na dober rezultat akcijskega programa. Nekateri se izražajo, češ da jim je vseeno za kvaliteten izdelek, ko pa tako niso plačani za svoje delo. Popolnoma se strinjam, da mora biti vsak za opravljeno delo nagradjen. Lahko pa se tudi vprašam, ali je prav, da nekdo dobi plačilo kljub slabemu delu.«

Franc Rotar

NOVI ČLANI SAMOUPRAVNIH ORGANOV V BODOČIH TOZD

(Nadaljevanje s 1. strani)

volilo 268 zaposlenih, kar predstavlja 88% vseh zaposlenih. Volilo jih ni 38 ali 12%, od tega jih je 35 izostalo iz opravičenih vzrokov, trije pa iz neopravičenih. V delavski svet so bili izvoljeni: Stanko Lipovnik, Jože Jurak, Svetislav Andrič, Mirko Krajnc, Ivan Lesjak, Vinko Ban, Franc Gostenčnik, Ivan Polovšek, Lovro Filip, Andjelko Krautberger, Stanko Bahun, Fanika Pušnik, Bernard Krapež, Avgust Svetec, Oto Hafner II., Jože Jurak, Mirko Čebulj, Ivan Pogorevčnik, Ivan Ferk, Stanko Prikeržnik, Jože Poberžnik, Vinko Skarlovnik, Anton Herga, Leo Proscenc, Štefan Strmšek. V komisijo delavske kontrole pa: Ivan Božič, Albert Janet, Jože Kac, Matevž Lorenci, Adolf Založnik.

V TOZD jeklovilarna je od 457 volilnih upravičencev volilo 377, kar predstavlja 82% vseh zaposlenih. Volilo jih ni 80 ali 18%. Iz opravičenih vzrokov je izostalo 69, iz neopravičenih pa 11. V delavski svet so bili izvoljeni: Lucija Čekon, Jože Trefalt, Miroslav Adam, Vili Gros, Boris Kričej, Ivan Ogris, Pavel Goltnik, Jože Paradiž, Avgust Poberžnik, Rudolf Kamnik, Evgen Korinšek, Ivan Paternuš, Franc Praprotnik, Maks Kranjc, Franc Sadovnik, Alojzija Suler, Vinko Suler, Franc Lesičnik, Jože Miklavc, Anton Pečolar, Franc Sisernik, Franc Vrečar, Miha Večko, Ivan Fedler, Fanika Jambrožič, Jožefa Levar, Ivan Mežnar, Milan Pogorevčnik, Maks Knez, Franc Leskovec, Ludvik Paradiž. V komisijo delavske kontrole pa: Ida Kotnik, Zdravko Fajmut, Stanko Lampret, Bernard Hovnik, Ivan Pintarič, Vinko Pušnik, Ivan Detečnik.

V TOZD valjarna je od 373 volilnih upravičencev volilo 315 ali 84% vseh zaposlenih. Volilo jih ni 58, kar predstavlja 16%; od tega jih je 46 izostalo iz upravi-

čenih, 12 pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Alojz Hrašan, Anton Bošnik, Juljana Dren, Alojz Krivec, Jože Ranc, Damjan Krauberger, Jože Golob, Jože Gerdej, Anton Oder, Jakob Jelen, Vlado Vališer, Vinko Mori, Ivan Brec, Anton Radušnik, Filip Obretan, Miha Krof, Marija Naglič, Dragoljub Vasič, Dušan Prole, Lazar Miševski, Marko Kovačič, Marjan Gmajner, Valter Kraiger, Marija Plesivčnik, Silvo Zaluberšek. V komisijo delavske kontrole pa: Ivan Božič III., Avgust Marin, Franc Pečnik, Franc Slemenjek in Dušan Stojčić.

V TOZD kovačnica je od 233 volilnih upravičencev volilo 185 zaposlenih ali 79%. Volilo jih ni 48, kar predstavlja 21% vseh zaposlenih. Od tega jih je 41 izostalo iz opravičenih, 7 pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Adolf Flis, Peter Plevnik, Stanko Kočnik I., Alojz Gros, Jože Planinšec, Franc Krevh, Viktor Marzelj I., Jože Mirkac, Franc Oder, Križan Simič, Alojz Videršnik, Peter Čas, Marjan Planšak, Erhard Srebotnik, Franc Vošner, Jože Medved I., Ivan Bohnec, Vili Kuštrin, Ivanka Slapnik, Alojz Plemen in Karel Zavolovšek. V komisijo delavske kontrole pa: Rajko Črešnik, Rudolf Šipek I., Franjo Miklavc, Alojz Volmajer I., Alojz Koren.

V TOZD jeklovlek je od 85 volilnih upravičencev volilo 75 zaposlenih ali 88%. Volilo jih ni 10, kar znaša 12% vseh zaposlenih. Neopravičenih izostankov ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Karel Kušej, Ivan Rutar, Marko Petrič, Jože Rek, Ferdo Štrikar, Franc Srebotnik, Franc Mikl, Jože Zorčič in Andrija Jug. V komisijo delavske kontrole pa: Mirko Glavica, Ivan Slanič in Jože Čeh.

V TOZD stroji in deli je od 363 volilnih upravičencev volilo 322 zaposlenih ali 89% vseh zaposle-

Križan Simič

nih. Volilo jih ni 41, kar predstavlja 11% vseh zaposlenih. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Edo Kričej, Janko Bajec, Rudi Mlinar, Olga Burjak, Jože Duler, Marjan Vešligoj, Stanko Brodnik, Rado Rebernik, Alojz Strmčnik, Ernest Trbovc, Damijan Zdovec, Vili Burjak, Anton Djura, Miroslav Garb, Milan Kovačec, Štefan Kresnik, Boštjan Luter, Stanko Mlakar, Jože Podvratnik, Jože Slemnik, Oto Ternek, Franc Gutman, Ivan Komerički, Vili Toplak, Angela Uran, Franc Breg, Jože Ferik, Janez Grenko in Helmut Jonke. V komisijo delavske kontrole pa: Alojz Večko, Marjan Cesnik, Hubert Stermec, Peter Štumberger, Jože Libnik, Silvo Ošep in Andrej Pangerc.

V TOZD industrijski noži je od 135 volilnih upravičencev volilo 117 zaposlenih, kar predstavlja 87%. Volilo jih ni 18 ali 13%. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Ciril Gorenšek, Anton Gradišnik, Franc Jablanšek, Alojz Mori, Marjan Kašnik, Jakob Špiler, Štefica Petrič, Sašo Prisljan, Anton Uršnik, Vinko Zatlter, Ivan Vidovič, Marija Videtič, Harry Repotočnik, Silva Steharnik, Ivan Tratnik. V komisijo delavske kontrole pa: Ivan Arnold, Marjeta Steharnik, Marjeta Čegovnik, Vlado Plazovnik in Mirko Škobar.

V TOZD pnevmatični stroji je od 162 volilnih upravičencev volilo 130 ali 80%. Ni jih volilo 32 ali 20% vseh zaposlenih. Od tega jih je 31 izostalo iz opravičenih, eden pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Henrik Pepevnik, Dominik Kašnik, Štefica Gorenšek, Ivan Gostenčnik IV., Maks Primik, Ivan Lužnik, Kristijan Erjavec, Rudolf Trup, Dragica Pungartnik, Antonija Zaberčnik, Antonija Cifer, Ivan Zorman I., Ivan Jeromec, Zdenka Juršnik, Jože Kos. V komisijo delavske kontrole pa: Jože Kuzman, Marija Paradiž, Stanko Tušek, Ivan Lesnik in Rajko Ladinec.

V TOZD vzmetarna je od 90 volilnih upravičencev volilo 78 ali 87% vseh zaposlenih. Volilo jih ni 12 ali 13%. Od tega jih je 10 izostalo iz opravičenih, dva pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Anica Denša, Stanislav Kapel, Jože Kret, Jože Kuzma, Peter Kvasnik, Martin Mikeln, Ivan Miklavžina, Jože Pepevnik, Stanko Savič, Peter Sonjak, Silvo Veršič. V komisijo delavske kontrole pa: Vinko Košutnik, Vlado Marks in Franc Merkač.

V TOZD kalilnica je od 51 volilnih upravičencev volilo 43 ali 84% zaposlenih, ni jih volilo 8, kar predstavlja 16%. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Miha Hribernik, Stanko Krenker, Peter Prikeržnik, Martin Špesny, Beno Jelen, Štefan Slabnik, Miro Sestir, Valentin Bastl, Pavel Staudekcar. V komisijo delavske kontrole pa: Leopold Jurčič, Filip Nagernik in Maks Paradiž.

V TOZD rezalno orodje je od 132 volilnih upravičencev volilo 122 ali 92% vseh zaposlenih. Ni jih volilo 10 ali 8%, neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Miran Cokan, Herman Čepelnik, Silvo Fužir, Drago Hudopisk, Zdravko Loren-

ci, Ivan Modrej, Ivan Mori, Marija Oblak, Ivanka Prepadnik, Anton Praper, Anton Pečnik, Kristi Perovnik, Ernest Svetec, Marija Skutnik, Albert Sušteršič. V komisijo delavske kontrole pa: Leon Haneman, Stanko Jesih, Martin Novak, Marija Svetec in Zvonko Topler.

V TOZD pilarna je od 85 volilnih upravičencev volilo 77 ali 91%. Ni jih volilo 8, kar predstavlja 9% vseh zaposlenih. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Marija Babin, Ciril Čegovnik, Ivan Kordež, Jože Lapuh, Cvetka Meznarič, Ivan Pisar, Ivanka Pisar, Silvo Plazl, Leopold Senica, Marija Uršnik in Marija Vastl. V komisijo delavske kontrole pa: Adolf Čepelnik, Ivan Fajmut in Ivanka Sabljari.

V TOZD priprava proizvodnje je od 359 volilnih upravičencev volilo 294 ali 82%. Ni jih volilo 65 ali 18%. Od tega jih je 48 izostalo iz opravičenih, 17 pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Dora Enci, Franc Johman, Stefan Vovk, Franc Kešpret, Andrej Pandev II., Ludvik Štrajher, Kristina Grenko, Štefan Hudopisk, Avgust Razgoršek II., Franc Fajmut, Ivan Koren, Bogomir Pušnik, Branko Junger, Jože Koletnik I., Kristina Suhovršnik, Božidar Filip, Stanko Verhovnik, Ljuba Grubelnik, Alojz Korber, Jože Kotnik VII., Franc Kokučnik, Rudolf Lepej, Teodora Bricman, Peter Dobrovnik, Alojz Krivograd I., Marija Pandev, Ivan Ranc, Aleksander Ristič in Esad Kambur. V komisijo delavske kontrole pa: Rihard Čas, Franc Havle, Štefan Glavica, Vili Vrhovnik, Jožef Matitz, Viktor Oder in Peter Ošlovnik.

V TOZD kontrola kakovosti je od 167 volilnih upravičencev volilo 145 ali 87%. Ni jih volilo 22, kar predstavlja 13% vseh zaposlenih. Od tega jih je 21 izostalo iz opravičenih, eden pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Anica Šetina, dipl. inž. Ivan Večko, dipl. inž. Mirko Pikalo, Jožica Hercog, dipl. inž. Eva Perman, Vitold Strnad, Karel Vaserfal, Zvonimir Venek, Martina Arnsšek, Janez Paradiž, Peter Svetina. V komisijo delavske kontrole pa: dipl. inž. Jože Zlof, Bojan Lesjak in Franc Kočnik.

V TOZD raziskave in razvoj je od 133 volilnih upravičencev volilo 116 ali 87%. Ni jih volilo 17 ali 13% vseh zaposlenih. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Majda Bavče, inž. Franc Bivšek, Štefan Bobek, Marija Grešovnik, Anka Hovnik, Jožica Hrvatina, Boris Jocič, Marija Kolmančič, Ivan Lukman, Brigita Mačič, Ivan Marovšek, Romana Medved, dipl. inž. Franc Poberžnik, dipl. inž. Alenka Rodič, Alojz Skrivalknik. V komisijo delavske kontrole pa: Teodor Dover, Rudi Hovnik in Anica Letonja.

V TOZD komerciala je od 242 volilnih upravičencev volilo 208 ali 86%. Ni jih volilo 34 ali 14% vseh zaposlenih. Od tega jih je 33 izostalo iz opravičenih, eden pa iz neopravičenih razlogov. V delavski svet so bili izvoljeni: Štefan Steharnik, Jakob Konič, Majda Potočnik, Marjan Zerdoner, Vida Godec, Alojz Pačnik, Rozalija Štrajher, Anton Ugrin, Jože

Gostenčnik, Ivan Ledinek, Roman Paradiž, Terezija Pandel, Marjan Pečovnik, Avgust Ravljan, Valerija Peče, Marija Prateker, Marija Strmčnik, Franc Dobnik, Maks Kajzer, Adam Hajzer, Ivan Čivnik, Danica Mlačnik in Marija Rus. V komisijo delavske kontrole pa: Elizabeta Pandev, Vlado Petrič, Anton Petek, Zinka Roter in Tomo Stefanovič.

V TOZD strojno gradbeno vzdrževanje je od 403 zaposlenih volilo 341 ali 85% zaposlenih. Ni jih volilo 62 ali 15%. Od tega jih je 59 izostalo iz opravičenih, trije pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Rudolf Lesjak, Bernard Zver, Martin Breznjak, Jože Strekelj, Rok Zagernik, Antonija Rožen, Josip Ivančič, Mihael Gostenčnik, Milan Natlačen, Marjan Uršič, Jože Kosmač, Vinko Kranjc, Jože Krivograd II., Zoran Mlinar, Lovro Mačič, Albin Rečnik, Mirko Dretnik II., Anica Sremčnik, Antun Simunič, Mirko Verdnik, Leopold Lešnik, Mirko Forštner, Edvard Plazovnik, Anton Rus, Vid Rataj, Jože Cesnik I., Stanko Rihter. V komisijo delavske kontrole pa: Anton Pungartnik, Robert Robnik, Maksimiljan Gorenšek, Ludvik Ošlovnik in Ivan Pungartnik.

V TOZD elektrotehnične storitve je od 167 zaposlenih volilo 142 ali 85%. Ni jih volilo 25 ali 15%. Od tega jih je 24 izostalo iz opravičenih, eden pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Maks Šavc, Erik Ginter, Marija Plohl, Jože Ravnjak, Rudi Košuta, Jože Potočnik, Franc Juvan, Milan Miklavc, Milan Tomazin, Marija Blatnik, Hinko Polajner, Andrej Rotovnik, Alojz Mager, Miroslav Rozina, Boris Keršbaumer. V komisijo delavske kontrole pa: Anton Breg, Jože Kret, Anton Knez, Vinko Krajnc II., Alojz German.

V TOZD energija je od 84 zaposlenih volilo 78 ali 93%. Ni jih volilo 6, kar predstavlja 7% vseh zaposlenih. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Vili Frajzman, inž., Robert Jamšek, Maks Serafini, Vinko Gostenčnik, Alojz Janežič, Marjan Kurnik, Viktor Podjavoršek, Slavko Kobal, Milica Škrube, inž. Dušan Vodeb, Oto Kričej. V komisijo delavske kontrole pa: Ferdo Kotnik III., Ivan Mlakar, Srečko Penec, Zvonko Erjavec in Angela Viltušnik.

V TOZD transport je od 109 volilnih upravičencev volilo 90 ali 83% vseh zaposlenih. Ni jih volilo 19 ali 17%, od tega jih je 18 izostalo iz opravičenih, eden pa iz neopravičenih vzrokov. V delavski svet so bili izvoljeni: Janez Božank, Ivan Funda, Mirko Juraja, Adolf Kac, Silvo Levvar, Ciril Likar, Stanko Pavlič, Stanko Planko, Valentin Sonjak, Anton Steharnik, Stanko Steharnik. V komisijo delavske kontrole pa: Franc Forjan, Stanislav Javornik in Anton Vušnik.

V delovni skupnosti za finance je od 135 volilnih upravičencev volilo 113 ali 84%. Ni jih volilo 22 ali 16%. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Silva Steharnik, Zora Velunšek, Rozka Žagar, inž. Ivo Kohlenbrand, Nada Korbar, Stanko Kotnik, Anton Maklin, Terezija Pepevnik, Tatjana Rožič, Nevenka Večko, Romana Zavadnik, Pavla Čebulj, Kristina

Kasnik, Marija Kušnik, Marija Prinčič. V komisijo delavske kontrole pa: Anton Rutar, Gabrijela Kerbev in Marta Igerc.

V delovni skupnosti za gospodarjenje je od 61 volilnih upravičencev volilo 57 ali 93%. Volilo niso štirje, kar predstavlja 7% vseh zaposlenih. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Herbert Gigerl, Alojz Gologranc, Angela Jurajša, Franjo Krivec, Jožefa Mlakar, Terezija Mravljak, Elizabeta Pangerc, Maksimiljan Pešl in Franc Urbancl. V komisijo delavske kontrole pa: Alenka Dolinšek, Jana Solar in dipl. inž. Janko Štimnikar.

V delovni skupnosti za kadrovske in splošne zadeve je od 205 volilnih upravičencev volilo 180 ali 88%, ni jih volilo 25 ali 12% vseh zaposlenih. Neopravičene odsotnosti ni bilo. V delavski svet so bili izvoljeni: Karel Kac, Anica Tomaž, Marjana Cigler, Maks Kranjc, Franc Pepevnik, Marijan Gerdej, Jože Gruden II., Janez Gorenšek, Lojzka Krivec, Franc Levvar, Marija Polanc, Ivanka Prisljan, Marija Jelen, Stanko Adam, Mirko Pristolich, Drago Vrstošek, Terezija Cepec. V komisijo delavske kontrole pa: Jože Gruden I., Rajko Jelenko, Danica Imenšek, Ester Vetter in Roman Kogelnik.

Ce primerjamo volitve z vidika železarne kot celote, ugotovimo, da je od 4.537 volilnih upravičencev volilo 3.873 zaposlenih ali 85,36% vseh volilnih upravičencev. Iz raznih vzrokov ni volilo 664 zaposlenih ali 14,64%. Od tega so 603 izostali iz opravičenih, 61 pa iz neopravičenih vzrokov. Primerjava podatkov kaže, da je precej visoko in verjetno tudi delno nerazumljivo število neopravičene odsotnosti prav v TOZD priprava proizvodnje.

Število novo izvoljenih članov delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti kot tudi članov komisij delavske kontrole je v posameznih TOZD in delovnih skupnostih precej različno, je odvisno pač od števila zaposlenih v bodočih TOZD in delovnih skupnostih. Načelno je bilo dogovorjeno stališče, da naj štejejo delavski sveti od najmanj 9 do največ 31 članov, komisije delavske kontrole pa od najmanj treh do največ 7 članov. Do konca septembra bodo sklicane prve seje delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti. Na teh sejah bodo novo izvoljeni člani iz svoje sredine izvolili predsednika delavskega sveta in njegovega namestnika ter imenovali člane komisije za gospodarjenje in komisije za kadrovske splošne zadeve. Novo izvoljeni delavski sveti bodo svojo funkcijo in naloge dokončno prevzeli, ko bomo v železarni do konca izvedli konstituiranje TOZD. Se pred tem pa bodo sedaj izvoljeni delavski sveti že morali razpravljati in odločiti o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju na nivoju železarne in statutu TOZD. -et

CANKARJEVE MISLI

Kdor uživa umotvor tako, kakor ga je užival umetnik sam, ga prerodi v sebi, ustvari ga v drugem ter je umetnik.

Umetnikov pravi podpis je njegov umotvor, ne njegovo ime.

Naše delovne organizacije v prvem polletju

V Mežiški dolini z gospodarjenjem svojih delovnih organizacij v letošnjem prvem polletju ne moremo biti zadovoljni. Kakšna je stvarna situacija naših delovnih organizacij, nam je povedal vodja ekspoziture SDK na Prevaljah Emil Mlakar, ki je dejal takole:

»Na slabo gospodarjenje v prvem polletju je nedvomno vplivala vrsta novih predpisov. Med njimi so najvažnejši zakon o zavarovanju plačil, zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v TOZD in revalorizacija osnovnih sredstev. Nov koncept obračunskega sistema je zasnovan na realizaciji iz plačilno sposobnega povpraševanja, kar pomeni, da smo prišli od fakturiranja na plačilno oziroma na plačljivo realizacijo. Pojem plačane realizacije v tem primeru razumemo kot prejeto plačilo na žiro račun, blagajno ali prejem enega izmed instrumentov zavarovanja plačil. To pa pomeni, da se med plačane zneske štejejo tudi terjatve, vsebovane v instrument zavarovanja plačil.

Bistvena sprememba pri tem je, da so stroški (materialni, zakonske in pogodbene obveznosti in osebni dohodek) zajeti v obračun v celoti, ne glede na neplačano realizacijo. Zaradi navedenih in še nekaterih drugih sprememb so podatki periodičnih obračunov za lanske in letošnje prvo polletje slabo primerljivi ter zaradi tega ocenjevanje finančnih rezultatov dokaj otežkočeno.

V prvem polletju 1976 je bilo na območju občine Ravne zaposlenih 10.374 delavcev, ki so ustvarili 2.320.843.000 din celotnega dohodka, in sicer v gospodarstvu s 34 TOZD in 9.295 zaposlenimi je bilo ustvarjenih 2.224.141.000 dinarjev, kar je za 21 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Negospodarstvo je z 22 TOZD in 865 zaposlenimi ustvarilo 59.202.000 din ali 8 odstotkov več. 25 poslovnih enot z 214 zaposlenimi je ustvarilo 37.500.000 din celotnega dohodka. Moram reči, da podatki za poslovne enote še niso popolni.

»Kakšen je splošni pregled gospodarskih gibanj v I. polletju 1976?

»V prvem polletju letošnjega leta je 34 TOZD iz gospodarstva z 9.295 zaposlenimi ustvarilo za 26,6 % več bruto dohodka kot v I. polletju 1975. Za navidezno tako ugoden rezultat gre predvsem zasluga Zelezarni Ravne, ki je kljub enakim težavam, s katerimi se je srečevala, ustvarila največ bruto dohodka in s tem vplivala na celotni občinski gospodarski uspeh.

»In izgube?»

»V I. polletju je 22 TOZD zabeležilo izgubo 92.843.000 din zaradi nižje dosežene realizacije. Če pa izgubo primerjamo glede na fakturirano realizacijo, se ta zniža na 22.934.000 din, število TOZD z izgubo pa se zmanjša na 9. Te so:

1. Rudnik Mežica, TOZD rudniki s separacijo in elektrarnami, izguba 15.921.000 din,

2. Lesna Slovenj Gradec, TOZD pohištvo Prevalje, izguba 1.829.000 din,

3. TOZD gozdarstvo Črna na Koroškem, izguba 196.000 din,

4. TOZD GG kooperacija Ravne, izguba 1.310.000 din,

5. TOZD NAMA Ravne, izguba 1.371.000 din,

6. TOZD Ljudski magazin Prevalje, izguba 305.000 din,

7. TOZD MERX trgovine Ravne, izguba 2.691.000 din.

8. Gostinsko podjetje Peca Mežica, izguba 29.000 din,

9. Veterinarska postaja Prevalje, izguba 74.000 din.

Zaskrbljujoč je podatek o povečanju števila zaposlenih. Po resoluciji za leto 1976 smo si zadali obveznost, da bomo zaposlovali po stopnji 2,3 %, dejansko pa smo dosegli le 0,3 %. Kaj to pomeni, si lahko predstavljamo. Veliko nezaposlenih, naši otroci, ki postajajo za delo sposobni, si bodo morali drugod iskati svoj kos kruha.

Izplačani osebni dohodki so se na zaposlenega povečali za 17,7 %, kar predstavlja le poprečno rast življenjskih stroškov, ki so 17,6 % sicer pa glede na realno povečanje osebnega dohodka pomeni stagniranje.

Zaloge (material, nedokončana proizvodnja, gotovi izdelki) so se v poprečju povečale za 25 %. Vendar pa so se zaloge v trgovinah zmanjšale, kar predstavlja slabšo založenost in s tem manjšo izbiro.

Produktivnost se je povečala za 6,3 (7,4) %, cene pri proizvajalcih (SRS) 7 % in cene na drobno v SRS 12,7 %.

Amortizacija — predpisana je večja za 102 %, amortizacija pospešena se je znižala za 27 %. Ostanek dohodka s pospešeno amortizacijo pa je manjši za 16 ind. točk.

Vseh kazalcev zaradi obsežnosti ne moremo navajati, vendar pa že navedeni dovolj pričajo, da kljub navidezno dobrim rezultatom z gospodarskim stanjem v občini ne moremo biti zadovoljni.

»Kako je z likvidnostjo gospodarskih organizacij v letošnjem letu?»

»Zakon o zavarovanju plačil je že po nekaj mesecih veljavnosti pokazal pozitivne učinke, in sicer v tem smislu, da nelikvidnosti ne poznamo več. Izredno so se zmanjšale tudi terjatve naših kupcev, in sicer od 591 milijonov dinarjev v lanskem prvem polletju na 222 milijonov din v I. polletju letošnjega leta. Istočasno pa so se zmanjšale obveznosti naših dobaviteljev od 293 milijonov na 81 milijonov dinarjev.»

»Ali naše delovne organizacije spoštujejo zakon o zavarovanju plačil, saj je znano, da so za kršitve predvidene visoke kazni?»

»Kljub temu, da nelikvidnosti ni več in da imajo delovne gospodarske organizacije na svojih žiro računih vedno dovolj denarja, moram reči, da s finančno

disciplino pri SDK nismo zadovoljni. Od začetka aprila, ko je zakon pričel veljati, smo prijavi okrožnemu javnemu tožilstvu kar 218 primerov kršitve zakona.»

DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE O GOSPODARSKEM GIBANJU V I. POLLETJU

Komite OK ZKS in predsedstvo OK SZDL sta na svojih zadnjih razširjenih sejah obravnavala gospodarske rezultate občine Ravne v I. polletju. Oba najvišja družbenopolitična foruma v občini sta sprejela naslednja stališča in sklepe:

STALIŠČA IN SKLEPI KOMITEJA OK ZKS

1. Komite OK ZKS se je seznanil s polletnimi gospodarskimi rezultati v občini Ravne na Koroškem. Doseženi rezultati niso najbolj spodbudni, saj je 22 TOZD izkazalo polletno izgubo, nekatere TOZD pa so dosegle le minimalno akumulacijo. Zato je v nadaljnjem obdobju, zlasti pa v septembru potrebno organizirati v vseh TOZD ob najširšem sodelovanju delavcev temeljito družbenopolitično akcijo za oživiljanje gospodarstva, analizirati je treba polletne obračune in oceniti predvidevanja do konca leta. Pri tem bo zlasti potrebno diferencirati vzroke za slabši finančni rezultat ali celo za izgube in druge težave, ki so bodisi rezultat nekdanjega slabega gospodarjenja oziroma sedanjega slabega reševanja gospodarskih problemov ali pa so pogojeni s prehodom na novi sistem ugotavljanja celotnega dohodka po plačani realizaciji.

Takšna temeljita razprava o polletnih obračunih v TOZD bo obenem najustreznejša priložnost za oceno gospodarskih razmer v delegatski bazi.

2. Osnovne organizacije in stalni aktivni ZK se morajo vključiti v razpravo, zahtevati od vodstva jasne programe in ukrepe za izboljšanje stanja ter zaostri odgovornost do razmer v gospodarstvu.

3. Koordinacijska komisija za stabilizacijo gospodarstva mora v najkrajšem času obravnavati razmere in izpostaviti zlasti tiste TOZD, ki so poslovale z izgubo.

4. Oskrba z življenjskimi potrebščinami in založenost trgovin se je izredno poslabšala. Zato morajo OO ZK v teh TOZD celotno problematiko obravnavati in sprejeti ukrepe za izboljšanje.

5. Zaposlovanje dobiva širši značaj, saj z dosedanjim stopnjo 0,3 % ne moremo zaposliti vseh za delo sposobnih ljudi v občini Ravne. Zato se mora to vprašanje na nivoju občinskih institucij (IS, zavod za zaposlovanje, izobraževalna skupnost in ostali) obravnavati in sprejeti ustrezne ukrepe.

6. V TOZD morajo ponovno oceniti uresničevanje planov in razvojnih programov ter sprejeti ukrepe za uresničevanje in izboljšanje. OO ZK morajo zaostri odgovornost za izvajanje, po potrebi pa tudi kadrovske ukrepati.

Pospešiti je treba investicijsko dejavnost na projektih, ki so bili obravnavani in dobili družbeno verifikacijo. To bi tudi spodbudilo gospodarsko aktivnost in zaposlovanje ljudi. V ta namen se mora pospešiti obravnava o investicijskih projektih v bankah, gospodarskih zbornicah in drugih institucijah.

7. Vodstva TOZD morajo sproti obveščati o gospodarskih gibanjih delavce, družbenopolitične organizacije in organe upravljanja v TOZD zato, da bodo pravočasno seznanjeni z dejanskim stanjem in da si bodo lahko vsi skupaj prizadevali za izboljšanje stanja.

8. Sekretarji OO ZK in stalnih aktivov morajo v septembru 1976 sklicati sestanke s članstvom in jih v celoti seznaniti z gospodarskim stanjem ter s predlaganimi ukrepi svoje temeljne organizacijske združenega dela.

STALIŠČA IN SKLEPI PREDSEDSTVA OK SZDL

1. Predsedstvo je v celoti sprejelo in podpira stališča ter sklepe, ki so jih izoblikovali na seji komiteja občinske konference ZKS, ker smatra, da so v polnosti zajeli in ovrednotili trenutno gospodarsko situacijo v občini.

2. Navzoči so bili mišljenja, da bi zaradi nastale situacije morali takoj aktivirati koordinacijski odbor za usmerjanje družbenopolitične aktivnosti za uresničevanje ciljev družbenoekonomske politike (KO za stabilizacijo). Koordinacijski odbor bi moral v prvi fazi temeljito analizirati stanje v devetih TOZD, ki so poslovale z izgubo v prvem polletju po preračunu na star sistem plačevanja. V drugi fazi pa bi morali obravnavati vse druge TOZD, ki imajo izgubo po novem načinu obračuna. O svojem delu in ugotovitvah morajo poročati na prvi seji predsedstva.

3. Predsedstvo smatra, da je gospodarjenje v nekaterih TOZD izredno zaskrbljujoče, zato zahteva, da se izvršni svet skupščine občine, ekonomski center, gospodarska zbornica, posebno pa strokovne službe v teh TOZD in OZD resno angažirajo za rešitev sedanje situacije.

4. Pozivamo izvršni svet skupščine občine, da strokovno obdela razširitev problema varstva okolja in zahteva od vseh, da izdelajo programe za izboljšanje stanja. Pozivamo jih tudi, da čimprej pristopijo k formiranju samoupravne interesne skupnosti za celovito varstvo okolja.

5. Velik problem pri gospodarski situaciji predstavlja zmanjšan procent zaposlovanja v naši občini (0,3 %). Izvršni svet skupščine občine mora pozvati celotno gospodarstvo, da reši ta ekonomski in socialni problem. Pri tem gre posebej za mlado strokovno delovno silo, ki smo vanjo vložili precejšnja družbena sredstva. Srednjeročne usmeritve naše občine tako ne realiziramo in bi morali strokovno in akcijsko zadožiti vse delovne organizacije, posebno pa Zelezarno Ravne kot nosilko razvoja pridelave jekla.

6. Predsedstvo je bilo enotnega mišljenja, da je nastala izguba v

eni TOZD Rudnika Mežica tudi posledica nerazvite strokovne službe razvoja. Izvršni svet skupščine občine mora zahtevati od strokovnih služb in samoupravnih organov v delovni organizaciji Rudnika Mežica, da nemudoma pristopijo k organiziranju

razvojnega sektorja. Občinski sindikalni svet in komite občinske konference ZKS pa morajo pozvati družbenopolitične organizacije v tem kolektivu, da od njih zahtevajo akcijo za razrešitev tega problema.

F. Rotar

S SEJ KOLEKTIVNIH IZVRŠILNIH ORGANOV

Osnovna točka dnevnega reda na seji odbora za gospodarjenje je bila razprava o predlaganih ukrepih in programu nadaljnjega zaposlovanja v Železarni Ravne. Skupni odbor za splošne zadeve pa je razpravljal o predlogu sofinanciranja naše železarne pri nakupu stanovanj, obravnaval nekatere zadeve v zvezi z organizirano gradnjo v Kotljah ter potrebah in možnostih izpraznitve še zasedenih stanovanjskih hiš Pod gradom.

Pri obravnavi predlaganih ukrepov in možnosti nadaljnjega zaposlovanja je bilo ugotovljeno, da so letos naši samoupravni organi sprejeli plan števila zaposlenih tako za posamezne obrate kot železarno kot celoto. Plan je bil pripravljen in sprejet na predpostavki, da bodo normalni pogoji poslovanja oziroma da se bo tako obseg skupne kot tudi blagovne proizvodnje gibal v mejah planiranih količin. Iz vzrokov, ki so znani, pa zaradi pomanjkanja naročil ob enakem številu zaposlenih ne dosegamo planiranega obsega tako skupne kot blagovne proizvodnje. Zaradi tega je bil že do sedaj nekoliko omejen obseg zaposlovanja. Dodatni problemi pa so se pojavili sedaj, ko je z ukom končalo določeno število naših štipendistov pri šolskem centru na Ravnah in štipendistov na drugih šolah. O tem, da so nam kvalificirani delavci raznih poklicev in delavci, ki so končali druge, predvsem srednje strokovne šole, potrebni v železarni, ni dvoma. O tem, kje in kako zaposliti absolvente šolskega centra in drugih srednjih strokovnih šol, je bil v železarni na raznih strokovnih in drugih nivojih precej govor, imenovana pa je bila tudi posebna komisija z nalogo, da izdela konkreten predlog. Komisija je ugotovila, da nam sedanje stanje sicer narekuje preudarno zaposlovanje novih delavcev, da pa bi kljub situaciji, ki je znana, problem letošnjih absolventov poklicnih in drugih šol v železarni morali rešiti. V razpravi je bilo razen predlogov in stališč, ki jih je izoblikovala komisija in ki so bila dopolnjena še na seji strokovnega sveta, iznesenih več pobud in predlogov. Nekateri so predlagali, da bi morali pri bodoči mikroorganizaciji naše nove samoupravne organiziranosti ugotoviti organiziranost dela, predvsem pa ugotoviti, če bomo na vseh delovnih mestih potrebovali predvideno število zaposlenih. Rečeno je tudi bilo, da bi bilo treba predvsem pri zajemanju raznih podatkov in poročil uvesti boljše organizacijo poslovanja. Za razne podatke in poročila, ki se sedaj zbirajo, ni uvedena enotna me-

todologija, ampak posamezni obrati in službe obrazce in druge stvari prilagajajo po svojih potrebah. To je po mnenju razpravljavcev tudi razlog, da se posamezna poročila in podatki obdelujejo po dvakrat, kar bi z uvedbo enotne evidence in poročil lahko odpadlo. Po razpravi je odbor v zvezi z nadaljnjim zaposlovanjem sprejel in potrdil naslednje ukrepe in stališča:

— Za vse novo zaposlene se kot poseben pogoj za pridobitev lastnosti delavca uvede poskusno delo z namenom, da bi z intenzivnim uvajanjem v delo hitreje dosegli načrtovan ekonomski učinek zaposlenih.

— Obrati, kjer se bodo zaposlili štipendisti, absolventi poklicnih šol, morajo najpozneje meseca februarja 1977 doseči denarno realizacijo na zaposlenega, ki bo enaka povprečni produktivnosti obrata v letu 1975.

— V obratih, kjer se bodo zaposlili absolventi poklicnih šol, morajo sorazmerno dodatnemu številu zmanjšati število ur za delo v podaljšanem delovnem času.

— Prodajne službe morajo zagotoviti primerna naročila za zmogljivosti, določene z letnim planom proizvodnje.

— Za zaposlene na delovnih mestih, ki omogočajo delavcem v proizvodnji poln izkoristek strojev in delovnih naprav (elektrikarji in strojno vzdrževanje), morajo dati soglasje obrati, za katere bodo ti vzdrževali.

— Zaradi pomanjkanja usposobljenih žerjavovodij, predvsem v valjarni in jeklarni, je treba prek intenzivnega žerjavovodskega tečaja usposobiti nerazporejene obratovne elektrikarje ter za že zaposlene, ki jih bodo na sedanjih delovnih mestih nadomestili letošnji absolventi z ustreznim poklicem.

— Ker bo z zaposlitvijo letošnjih absolventov v nekaterih obratih preseženo načrtovano število delavcev, bo stanje potrebno upoštevati pri planiranju števila zaposlenih za leto 1977.

— Metalurške tehnike je treba prek nosilcev projektnih nalog vključiti izključno v razreševanje proizvodnih nalog. Nosilci razvojnih projektov in izvedba investicijskih del pa so pri načrtovanju ali izvedbi novih zmogljivosti dolžni upoštevati sedanjo razporeditev štipendistov.

— Razporeditev štipendistov onemogoča zahtevo po nadomestitvi delavcev zaradi fluktuacije.

— V času od 15. septembra do 1. oktobra 1976 lahko pridobi lastnost delavca največ 80 štipen-

distov, absolventov poklicnih in drugih srednjih strokovnih šol.

— Delavcem, ki so bili sprejeti za določen čas, preneha lastnost delavca do konca leta 1976 oziroma po preteku časa, določenega z odločbo komisije za medsebojna razmerja.

— Z zunanjimi sodelavci ni mogoče nadomeščati:

a) delavk na porodniškem dopustu,

b) fluktuacije oziroma starostne in invalidskih upokojitev.

Kadrovska služba mora izdelati seznam delavcev, ki bodo izpolnili enega od pogojev za starostno upokojitev v letu 1976 in 1977.

— Izjemne primere zaposlovanja strokovnih delavcev bo enkrat mesečno posebej obravnavala komisija za kadre in delovna razmerja.

— Obratovne elektrikarje je mogoče zaposliti tudi pri montaži stiskalnic in za nadomestilo delavcev, ki bodo odšli na odsluženje kadrovskega roka.

— Zaposlitev kvalificiranih delavcev-štipendistov, ki jih kljub tem ukrepom ne bo mogoče razporediti na delovna mesta v Železarni Ravne, je potrebno priporočati pri drugih delovnih organizacijah v koroški regiji.

— V obratih je potrebno uvesti delež OD na kolektivni uspeh.

— Ob upoštevanju sedanjega stanja in predvidenega obsega poslovanja tudi naslednje leto povprečno število zaposlenih v Železarni Ravne ne sme preseči 4600 delavcev.

— Kadrovska služba mora dosledno izvajati sprejeta stališča. Izvrševanje navedenih pogojev in ukrepov spremljata in poročata samoupravnim organom sektor za gospodarjenje in kadrovske splošni sektor.

Dodatno je bilo določeno, da mora kadrovska služba s sprejetimi stališči in ukrepi seznaniti komisije za kadre in medsebojna razmerja v TOZD.

Z drugih področij je odbor za gospodarjenje potrdil kontinuirani popis zalog materiala razreda (3), ki je bil opravljen v drugem turnusu letošnjega leta in odobril, da se:

a) ugotovljeni viški v znesku 7.792,68 din knjižijo v dobro izrednim dohodkom in

b) ugotovljeni manjki v znesku 6.271,69 din v breme izrednih stroškov.

Na predlog vodstev TOZD in sektorjev ter na podlagi mnenja

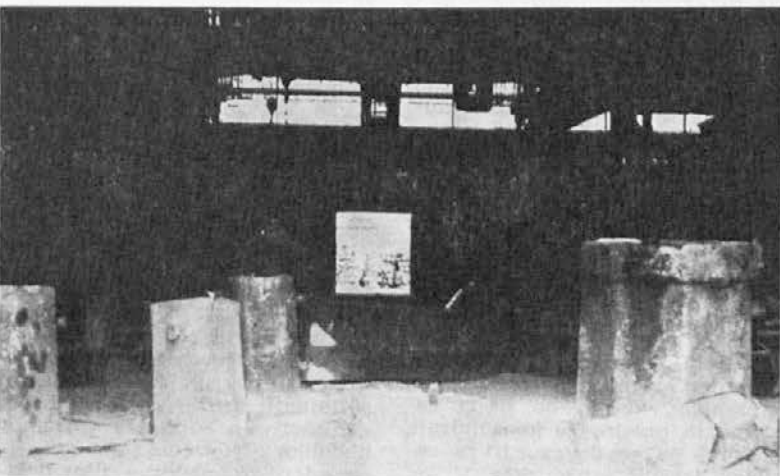
strokovnega sveta so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, in to: inž. Janezu Permanu 6-dnevno potovanje na Češko-slovaško, inž. Edvardu Štruclu udeležba na mednarodnem kongresu livarjev v Bukarešti in udeležba na strokovni ekskurziji, ki jo organizira zveza livarjev Srbije; Petru Orožnu 2-dnevno potovanje v Avstrijo, inž. Mitji Šipku 3-dnevno potovanje v Zah. Nemčijo, Petru Voglu in Mirku Juraji udeležba na strokovni ekskurziji, ki jo organizira združenje šoferjev in avtomehaničnikov Slovenije; inž. Jožetu Seglu in inž. Janku Štimnikarju drugi del programa strokovne izpopolnitve v Združenih državah Amerike v zvezi z uvedbo procesnih računalnikov.

Skupni odbor za splošne zadeve

V železarno je prispelo več vlog posameznih delovnih organizacij, da bi skupno v obliki sofinanciranja rešili stanovanjski problem naših delavcev, katerih zakonci so zaposleni pri drugih delovnih organizacijah. Osnova za obravnavo posameznih predlogov so bila zagotovila drugih delovnih organizacij, da so pri nakupu stanovanj pripravljene sodelovati do 50% vrednosti pripadajočega stanovanja, in naš samoupravni sporazum o stanovanjskih razmerjih delavcev Železarne Ravne, predvsem tiste določbe, ki določajo pogoje in način sofinanciranja. Po obravnavi posameznih vlog in predlogov je odbor sklenil, da bi v železarni v obliki sofinanciranja rešili stanovanjski problem: Adama Hajzerja, Jožefe Železnikove, Mirka Krančana, Marte Bukovski, Doroteje Pučlove, Avgusta Čurča, Avgusta Podojsterška, Ivana Lesjaka in Marjana Polutnika, medtem ko so bile druge vloge, ker niso bile v skladu z določbami našega samoupravnega sporazuma, odklonjene.

Čeprav bo železarno pri vseh naštetih primerih sodelovala pri nakupu do 50% vrednosti pripadajočega stanovanja, je bilo dodatno določeno, da naj bi pri lastninski in razpolagalni pravici pri delovnih organizacijah, kjer se sofinanciranje nanaša na dve stanovanji, zadevo uredili tako, da bi lastninsko in razpolagalno pravico do enega stanovanja v celoti pridobila železarna, do enega pa delovna organizacija, ki prav tako nastopa kot kupec stanovanja.

Odbor pa je dodatno razpravljal o možnosti izpraznitve stano-

V topilnici

vanj v hišah Pod gradom. S programom stanovanjske izgradnje, ki smo ga v železarni že sprejeli, smo tudi prevzeli obveznost, da bomo najpozneje do konca letošnjega leta izpraznili stanovanjske hiše Pod gradom. Po podatkih, ki jih je pripravila za stanovanjske zadeve pristojna služba, imamo v vseh treh še zasedenih stanovanjskih hišah 30 družin. Stanovanjsko hišo št. 18, ki je že dotrajana, in stanovanjsko hišo št. 21 bi morali po izpraznitvi porušiti, medtem ko naj bi stanovanjsko hišo št. 20 delno preuredili v skladišče. Po podatkih, ki so bili posredovani odboru, pa bomo imeli letos na novo vseljivih nekaj nad 60 stanovanj, kar pomeni, da bi precejšnje število

stanovanj letos bilo potrebno izdvojiti prav za navedene namene. Razprava o nakazanem problemu je bila precej polemična. Na podlagi dodatnih podatkov in utemeljitve, ki je bila posredovana, je odbor predlog v predlagani zasnovi sicer sprejel, s tem da mora biti predlog za izdvojitev stanovanj v končno odločitev na naslednji seji posredovan še delavskemu svetu podjetja. Odločitev, ki bo sprejeta na tem organu, naj bi bila nato seveda dokončna.

Odbor je na seji obravnaval še nekatere druge zadeve, ki spadajo v njegovo pristojnost, o načinu rešitve vlog in o sklepih, ki so bili sprejeti, pa so bili prosilci posebej pismeno obveščeni.

-et

Sestajanje čimprej urediti

Do konca leta bomo po predvidenem planu dejavnosti ob reorganizaciji izvolili še skupne organe upravljanja delovne organizacije, SOZD in opravili še nekatera druga opravila. Skratka, do novega leta bi morale biti delovna organizacija in seveda vse temeljne organizacije pred tem dokončno konstituirane ter bi pričeli delovati že novi samoupravni organi. V tem času bodo izvršeni tudi določeni organizacijski premiki znotraj družbenopolitičnih organizacij. Tako bo takorekoč znova in scela startala vsa samoupravna in družbenopolitična organizacijska struktura.

Osnovna in skoraj edino možna oblika dela in delovanja tako samoupravnih organov kot družbenopolitičnih organizacij so seje in sestanki. Njihovo število se bo v bodoče precej povečalo, čeprav je že sedaj veliko, še zlasti zaradi tega, ker na nekaterih področjih sploh niso potrebni, pa tudi organizacije družbenopolitičnih organizacij nismo najbolj smotno zastavili. (Sicer pa tega problema na tem mestu ne mislim načelnjati, ker ga bo načela sama praksa, ki bo sčasoma pokazala, kaj je dobro in kaj slabo. Škoda je le, da so izkušnje drage in boleče. Op. p.)

V zvezi z vprašanjem: kdaj, kako, kje sestanki, ni bilo do sedaj tako rekoč še nič dokončno rečeno. Vlada neka tradicionalna stihija, ki se je mogoče pred dvema letoma še dala prenesti. Takrat smo imeli 4 sindikalne organizacije, 4 organizacije ZK in druge organizacije ter samoupravne organe v treh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb. Sedaj imamo v vsaki izmed 23 samoupravnih enot samoupravne organe, sindikat in ZK, mladino in mogoče še kaj, npr. skupne organe delovne organizacije, delegacije itd. Če pri tem računamo še s tem, da želimo in moramo v bodoče aktivirati delovanje samoupravnih delovnih skupin in zborov delovnih ljudi, potem da vse to skupaj ogromno število najrazličnejših sestankov, ki jih bo treba časovno in prostorsko koordinirati, še prej pa se dogovoriti za osnovna izhodišča tega dela.

Najprej gre za vprašanje, kaj med delovnim časom in kaj izven

delovnega časa. Pri tem je popolnoma zgrešeno, ko s pojmom delovni čas navadno razumemo dopoldan, izven delovnega časa pa popoldan. V vseh sredinah ni tako. Če imajo v neki sredini izvršni odbor sindikata, delavski svet ali podobno tako sestavljen, da dela polovica članov zjutraj, polovica pa popoldne, potem bo primerno sestanke sklicevati tako, da je enkrat prizadeta prva, nato pa druga polovica članov. Navedeno je sicer samo šolski primer, ki ni čisto realen in ki se ne da aplicirati na vse sredine. Iz njega pa sledi, da se mora o teh vprašanih pogovoriti in jih urediti vsaka sredina za sebe glede na specifične pogoje dela. Tu mislim zlasti večizmensko delo pa tudi druge okoliščine.

Ko se sprašujemo, kdaj lahko sestankujemo med delovnim časom in kdaj ne, moramo izhajati zlasti iz naslednjega: samoupravljanje je pravica in dolžnost delavcev in se v nekem smislu tretira kot delo, čeprav produktivno delo to seveda ni. Zato je zaradi boljšega, bolj učinkovitega izkoriščanja delovnega časa le treba premisliti in se, recimo delegati DS, zavestno odločiti za seje izven delovnega časa.

Nekoliko težje pa je z množičnimi sestanki, kjer moramo računati z množično zavestjo. Ta je sicer v določenih sredinah že zelo visoka, kljub temu pa je vprašljivo, če bi takšne sestanke, zbere ali skupine, uspeli organizirati mimo delovnega časa. Dvomljivo je namreč, da bi bili ti sestanki v sedanjih fazah razvoja samoupravljanja tako dobro obiskani, da bi si na njih zagotovili vsaj minimalno potrebno sklepčnost. Tu bo torej zaenkrat ostalo po starem, s tem da bodo morali bolj kot do sedaj razmišljati o uri sestajanja. Ugotovljeno je namreč, da je tista zadnja ura, med 13. in 14. vse prej kot primerna. Tudi v tem primeru gre za presojo in odločitev posamezne delovne sredine, ne za univerzalen recept.

V nasprotju s sestanki s področja uresničevanja pravic samoupravljanja pa je situacija pri sestajanju družbenopolitičnih organizacij in njihovih forumov nekoliko drugačna. Tu gre za zavestno organizirane sile; delavec je tu vključen na neki drugačni, bolj zavestni osnovi, in je

zato realno pričakovati nekoliko bolj odgovoren in kritičen odnos. Tako bi bilo nesprejemljivo, če bi se člani ZK ali sindikalisti sestajali med delovnim časom, kar pa se še zmeraj dogaja, čeprav so ti pojavi že bolj redki. Name-noma nočem nobenega imenovati.

Vseh vrst sestanke bo treba tudi bolj usklajevati, kar je naloga delavcev na organizaciji samoupravnega dela in strokovnih delavcev družbenopolitičnih organizacij, deloma pa tudi drugih. Ne bi se smelo več dogoditi, da bi dva pomembna sestanka sovpadala. Prav tako se ne sme dogoditi, da o nekem pomembnem aktualnem vprašanju, ki bi moralo biti na programu v vseh sredinah sočasno, razpravljajo v različnih delih železarne z razliko tudi po mesec dni.

Pri tem je treba poudariti pomen programiranja dela samoupravnih organov in samoupravnih akcij nasploh. Poleg tega je pomembno še to, da moramo sestanke in sestankovanje načrto-

vati tako, da s tem ne onemogočimo ali bistveno oviramo delovanja družbenopolitičnih organizacij v kraju, v občini, dela skupščin SIS, KS, občinske skupščine itd. Navsezadnje živimo in delujemo tudi v kraju, ne samo v delovni organizaciji. S prenovitveno organizacijo vseh sej in sestankov bi delo vseh zunanjih organov in organizacij dejansko onemogočili, še zlasti zaradi tega, ker se eni in isti politično bolj angažirani delavci pojavljajo in delujejo hkrati v delovni organizaciji in v kraju. Seveda lahko v tem primeru postavimo stvari tudi obratno, tako da bi ti zunanji organi dobro delovali, naši notranji pa slabo, ker bi bili pogosto nesklepčni.

Problem je torej zelo kompleksen in rešitev ne gre poenostavljati, temveč iskati najboljše možno rešitev, ki jo bomo s so-delovanjem notranjih in zunanjih dejavnikov vsekakor morali čimprej najti.

j. d.

IZPOLNILI SMO OBVEZNOST

Vpisovanje posojila za ceste v naši železarni gre počasi h koncu. Skorajda se lahko rečemo, da smo dosegli 100% vpisa od predvidene vsote. Do današnjega dne (8. 9.) nam do izpolnitve obveznosti do občine manjka le še 1,85%. Najhuje je torej za nami, zato smo lahko prepričani, da bodo delavci manjkajoči del, to je 161.700 din, vpisali v septembru. S posojilom so zaključili v jeklarni, jeklovleku, kovačnici, kalilnici, pri pnevmatičnih strojih, industrijskih nožih, TOZD TRO, finančno računovodski sektor, strojno gradbeno službo, energetske službe, ETS, transport, tehnične službe, sektor za gospodarjenje, tehnični razvoj in kontrola kakovosti. Vsi našti so presigli 100% predvidene vsote vpisa, ki je bil izračunan na število zaposlenih v mesecu maju, s tem da so za izračun vzeli poprečen OD posameznega obrata na predpisano vsoto OZD. Od skupnega števila zaposlenih 4552 je vpisalo posojilo 94,22% ali: 262 delavcev se ni odzvalo akciji vpisa posojila.

Če pogledamo, kateri delavci so to, ugotovimo, da je večina takšnih, ki so že dalj časa bolni ali pa delajo le polovičen delovni čas ali pa so invalidi. Le majhen del pa je tistih delavcev, ki iz takih

ali drugačnih vzrokov posojila niso vpisali. Akcija vpisovanja posojila se torej uspešno zaključuje in predsednik odbora za organizacijo in izvedbo javnega posojila za ceste tov. Polanc je prepričan, da bodo do zaključka vpisa vpisali posojilo tudi tisti delavci, ki ga doslej še niso, a so vendar sposobni posoditi nekaj svojih sredstev za izboljšanje naših cest.

Do konca avgusta je bilo v železarni 26 vpisnih mest, se pravi toliko, kot je osnovnih organizacij sindikata. V septembru pa so odprta le še štiri vpisna mesta, in sicer v TOZD I, TOZD II, v tehničnih službah in na upravi za sektorje.

Zahvaljujemo se vsem železarjem ki so vpisali posojilo in s tem dokazali pripravljenost reševati določene probleme sami. Posebna zahvala pa velja tistim, ki so vpisali visoke vsote, saj je npr. neposredni proizvajalec pri industrijskih nožih vpisal 12.000 din in neposredna proizvajalka, še mladinka, 6.000 din.

Železarji smo torej dali svoj prispevek za večjo varnost na naših cestah, za hitrejši razvoj vsakega kraja, za skladnejši razvoj Slovenije in njeno boljše povezavo s širšimi prometnimi tokovi.

r. a.

NEUSPEŠNA SOLIDARNOSTNA AKCIJA

Občinski sindikalni svet je na svoji plenarni seji konec avgusta med drugim razpravljal o solidarnostni akciji pomoči potresnemu Posočju, ki naj bi bila končana do konca septembra. V podanem poročilu o poteku akcije v občini Ravne je bilo povedano, da akcija na splošno slabo poteka, saj je le nekaj delovnih organizacij, ustanov in posameznikov, ki so svojo obveznost izpolnili v obliki enodnevnega zaslužka ali tudi drugače.

Iz razprave je bilo razvidno, da nekatere delovne organizacije in ustanove imajo težave s posamezniki, ki niso voljni prispevati solidarnega šihata, nekateri pa imajo težave, ker delovna organizacija nima dovolj dela zaradi pomanjkanja naročil in podobno. Ugotovitev je jasna. Tam, kjer dela trenutno primanjkuje, je res nesmiselno iti v akcijo dela na prosto soboto za pomoč, ker je takšen šihnt nerentabilen. Zato se takšnim delovnim organizacijam

priloga, da razmišljajo o drugačnem načinu pomoči. Ena izmed delovnih organizacij, kjer so zaradi naročil težave, je tudi železarna Ravne. V razpravi je bilo povedano, da so odgovorni v železarni dalj časa razmišljali o načinu pomoči in spričo trenutnih težav zavzeli sklep, da prizadetim v Posočju pomagajo z gradbenim materialom. V dogovoru z organizacijskim odborom za pomoč Posočju je v ta namen bilo odposlano 110 ton betonskega železa, ki ga je zvaljala valjarna in vrednostno znaša precej več kot enodnevni zaslužek vseh zaposlenih.

Prav tako je v diskusiji bila izrečena kritika na podatke, ki jih objavljajo posamezni časopisi o pomoči iz posameznih občin, ki so vse preveč neobjektivni. Za občino Ravne že dalj časa objavljajo podatek o prispevku pomoči okoli 260.000 din, čeprav je vsem dobro znano (o čemer so časopisi tudi že pisali), da je bila železarna med prvimi, ki je potresnemu področju nudila denarno pomoč v višini 400.000 din prek Rdečega križa Slovenije. Verjetno je iz

občine Ravne več takšnih pomoči, ki niso registrirane in v resnični vsoti objavljene. Tako je npr. tudi Viator TOZD Prevalje na potresno področje poslal kompletno opremljen avtobus za začetno bivanje, ki tudi ni prikazan v poročilu.

Zato je plenum zavzel sklep, da sindikalno vodstvo občinskega sveta zbere vse podatke o dosežani pomoči iz občine Ravne v kakršnikoli obliki in opozori časopisne hiše oz. vodstvo RKS na neobjektivne objavljene podatke, po katerih je občina Ravne še vedno na zadnjem mestu.

Povedano je bilo tudi, da nas bo v kratkem obiskala delegacija obč. sind. sveta iz Nove Gorice, s katerim naš obč. sind. svet vzdržuje stalne prijateljske stike in izmenjuje izkušnje. Prav nerodno nam bo, ko jim bomo morali povedati resnico o slabo uspeli akciji pomoči njihovega območju iz naše občine, v kateri delovni ljudje izražajo svojo solidarnost do prizadetih s potresom.

-ca

KAJ NUDI SERVIS SLOVENIJA AVTO RAVNE

Marsikdo ne ve, da se naš servis ne imenuje več servis »avto-moto« in da ga tudi ni mogoče najti v telefonskem imeniku kot »Avtomotor Celje«, ampak je na kratko Slovenija avto, servis Ravne. Ker je v železarni vedno več lastnikov motornih vozil, je prav da po dolgem času spet pogledamo, kakšne storitve lahko pričakujemo na servisu.

Tistemu, ki mu račun za popravilo avtomobila znaša vsaj 250 din, brezplačno testirajo še ogljikov monoksid v izpušnih plinih.

Za vozila Zastava in Citroen imajo originalne rezervne dele ter obračunavajo opravljeno delo po tovarniških normah, za vozila Citroen, v katera vgradijo originalne rezervne dele, dajejo za te dele ustrezno garancijo za tri mesece ali 3000 prevoženih kilometrov.

Nova naprava omogoča zanesljivo optično kontrolo in nastavitvev podvozja, to je stekanje in previs koles, kar daje varnejšo vožnjo in zmanjšuje obrabo gum.

Novo je to, da za vozila Zastava nudijo industrijsko obnovljene motorje, ki jih brezplačno vgradijo v enem dnevu, zanje pa dajejo enoletno garancijo. Na zalogi imajo tudi varnostne pasove, ki jih montirajo v vse vrste vozil.

Ze prihodnje leto nameravajo razširiti prostore za kleparska in ličarska dela in obljublajo solidne storitve.

-ar

Cilji in usmeritve razvoja socialnega skrbstva v letih 1976-1980

Socialno skrbstvo je dolgoročna načrtna družbena dejavnost v duhu potreb in zahtev družbe za socialno varnost delovnih ljudi in občanov, zato je pri izdelavi srednjeročnega razvoja potrebno upoštevati zlasti naslednje cilje razvoja:

Redna dejavnost

Z valorizacijo družbenih denarnih pomoči je treba v skladu z rasto življenjskih stroškov zagotoviti sredstva za osnovne življenjske potrebe upravičencem do družbenih denarnih pomoči. Z ustanovitvijo skupnosti socialnega skrbstva se sredstva za upravičence te pomoči zbirajo pri skupnosti socialnega skrbstva Slovenije. Na podlagi vzajemnega prelijanja teh sredstev se zagotavlja v l. 1976 ta pomoč v višini 1/2 varstvene pokojnine, to je 720 din mesečno.

V srednjeročnem planu se načrtuje, da bi zagotovili vsaki osebi, ko doseže določeno starost, »nacionalno pokojnino«, zato bi v naslednjih letih postopoma zvišali redne družbene denarne pomoči vsaj na 75% varstvene pokojnine.

Zagotoviti je treba primerno varstvo in pomoč vsem odraslim telesno in duševno prizadetim osebam.

S preventivnimi ukrepi moramo doseči zmanjšanje števila socialno ogroženih družin in otrok.

Razen obveznih pomoči, določenih z zakoni, bo strokovna služba pomagala nezakonskim otrokom in razvezanim materam pri urejanju zaposlitve, stanovanja in varstva za otroke, da se jim zagotovi pogoje za normalen duševni in telesni razvoj. Socialno in zdravstveno ogroženim otrokom se bo urejala čim hitrejša vključitev v VVZ in dnevno varstvo pri osnovnih šolah.

Skupaj z zdravstveno službo si bomo prizadevali, da bodo pravočasno odkriti otroci z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Poskrbljeno bo za posebno šolanje ali usposabljanje in organizirana bosta svetovanje in pomoč staršem prizadetih otrok, ki so doma.

Starši težje duševno in telesno prizadetega otroka bodo dobili tudi materialno pomoč ali pa bodo prizadeti otroci oddani v ustrezne specialne zavode.

Posvečala se bo posebna pozornost in skrb problemom družbeno negativnih pojavov pri mladini. Vključevali bomo prostovoljne sodelavce in svetovalce ter se za to delo povezali z mladinskimi, športnimi in drugimi organizacijami in društvi v občini ter jih aktivirali.

Prizadevali si bomo načrtno pridobivati rejnike z zagotovitvijo ustreznih rejnin. Ko stopi v veljavo novi zakon o zakonski zvezi in družinskem razmerju, bomo pristopili tudi k urejanju poklicnega rejništva.

Začeli bomo urejati evidenco o vseh telesno in duševno prizadetih starejših oseb in analizirali njihove življenjske pogoje. Sodelovali bomo s stanovanjsko skupnostjo ter skupaj s KS urejali stanovanjske probleme.

Intenzivneje bomo izvajali varstvo, usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb. Prizadevali si bomo zagotoviti v OZD delovna mesta za invalide s prilagajanjem posebnih delovnih mest za posamezne vrste telesnih okvar.

Delavcem strokovne službe bomo omogočili strokovno izpopolnjevanje, da bodo sposobni prevzemati še nove naloge, predvidene z novim zakonom o zakonski zvezi in družinskem razmerju.

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

NA PREVALJAH DELAJO DOBRO

Na Prevaljah smo tokrat obiskali krajevno skupnost z namenom, da bi izvedeli, kako so izvedli program gradenj s sredstvi krajevnega samoprispevka. Na nekaj vprašanj je odgovoril tajnik prevaljske krajevne skupnosti Franc Čuk.

»Da bi lahko kar se da res najboljše uresničili vse predvidene gradnje in ureditve iz sredstev krajevnega samoprispevka, smo se dela lotili v prvem polletju že zelo zgodaj. Vendar kljub prizadevanju nismo zmogli vsega, ker nekateri krajanji gledajo na svoje obveznosti do krajevne skupnosti preveč mačehovsko«, je povedal tajnik Franc Čuk.

»Iz sredstev krajevnega samoprispevka smo v prvem polletju letos financirali v skladu s programom naslednje:

Gasilskemu društvu Prevalje smo prispevali 221.061,70 dinarjev za ureditev sejne sobe, seveda z njihovimi dodatnimi sredstvi. Društvu upokojencev Prevalje smo nakazali kot pomoč pri gradnji doma upokojencev, ki bo še v tem letu predan svojemu namenu, 250.000 din. Na Lešah smo iz sredstev krajevnega samoprispevka v višini 333.973 položili 218 metrov kanalizacijskega omrežja in asfaltirali 2378 m² cestišča. Za Dobjo vas smo naročili cestno razsvetljava za naselje Dobji dvor in se bodo dela kmalu začela izvajati.

Za Prevalje je naročen glavni projekt za gradnjo doma krajevne skupnosti. V tem domu bodo štiritezno kegljišče, tri manjše dvorane, sobe za družbenopolitične organizacije in društva ter hotelski del. Iz sredstev krajevnega samoprispevka pa smo namenili posojilo cestnemu skladu občine Ravne v višini 800.000 dinarjev z vrnitvijo v letu 1977 za asfaltiranje ceste v Šentanel. Z asfaltiranjem bomo pričeli v naslednjih dneh. Cesta bo asfaltirana do ka-

pelice, kjer je rekreacijski prostor.«

Toliko v zvezi s samoprispevkom. O programu krajevne skupnosti pa je tovariš Čuk povedal:

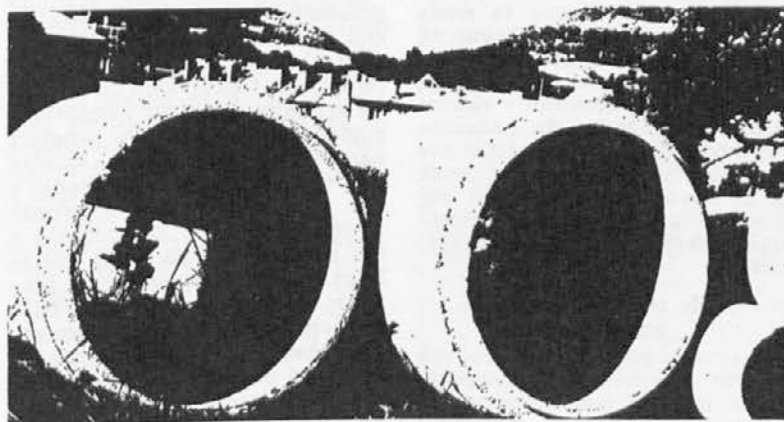
»Plan bo realiziran v celoti in bodo v tem letu opravljena še naslednja dela:

Kanalizacija v zaselku Ob Meži, gradnja kanalizacije v zaselku Pod gonjami, ureditev pešpoti od novega naselja Dobje vasi do Brančurnika, pločnik Ravne-Dobja vas, ureditev parkirišč za potrebe pokopališča Barbara ter razširitev pokopališča.

Dokončujejo pa se naslednja dela: pločnik TRO-Viator, gradnja kanalizacije »Personali« ter cesta za pokopališče Barbara.«

Ob koncu je tov. Čuk še povedal, da bi bilo še marsikaj narejenega, če ne bi prišlo do nesporazumov s posameznimi lastniki zemljišč, ki kljub plačani odškodnini ne odstopijo zemljišča. Kljub vsem oviram pričakujemo, da bo program krajevne skupnosti Prevalje za leto 1976 realiziran v celoti.

F. Rotar

Daljnogled

S 1. 1. 1977 je strokovna služba dolžna prevzeti od sodišča vsa opravila v zvezi s postopkom valorizacije preživnin in upravne poizkuse v razveznih postopkih. Isti zakon obvezuje OSSS, da ustanovi svetovalnico za zakonca, ki jo bo moral vsak obvezno obiskati pred sklenitvijo zakonske zveze. Glede na te nove naloge je treba programirati dodatne strokovne delavce še drugih profilov.

Dodatne dejavnosti

Sodelovali bomo z zdravstveno službo, KS in RK pri organiziranju negi bolnikov in invalidov na domovih. Na podlagi predhodno izdelanih programov bomo intenzivno sodelovali s socialno-humanitarnimi organizacijami pri organiziranju pomoči starim in osamljenim občanom na domovih. K temu želimo pritegniti tudi mladino in pionirje.

TELESNA KULTURA NA RAZPOTJU

(Razmišljanja o aktualnih problemih ob polletni bilanci)

Leto 1976 lahko v telesnokulturni skupnosti ocenimo kot leto, ko se nam je (že drugič) ponovno znižala stopnja prispevka iz bruto OD za financiranje dejavnosti na področju telesne kulture v naši občini. (Leta 1974 je bila stopnja 0,8% od bruto OD, leta 1975 0,8%, letos pa samo 0,54%) Zaradi tega ni niti čudno, da imajo zlasti društva, ki se ukvarjajo s tekmovalnim športom, velike težave zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in morajo še vedno iskati dodatne vire za že ustaljeno dejavnost. (Najmočnejše društvo v naši občini, SD Fužinar dobi od TKS približno le polovico vseh sredstev za izvajanje svojega rednega programa!) Ni sredstev za investicijsko vzdrževanje objektov, zlasti planinskih, postojank in gradnjo manjših igrišč.

Taka finančna situacija seveda **onemogoča** redno delo, da o razširjeni dejavnosti, ki smo jo načrtovali in ki so jo delovni ljudje naše doline tudi sprejeli kot potrebno, niti ne govorimo. Vendar prav zato že sedaj **poziv za ureditev razmer** v naslednjih letih, če resnično hočemo razvoj vseh dejavnosti — med katero sodi tudi telesna kultura — in ne samo deklarativno, o čemer se z veliko lepih besed na različnih nivojih in ob različnih priložnostih kaj hitro radi odločamo.

Ker so vse dejavnosti v naši občini približno na istem, je mogoče že sedaj umestno vprašanje, zakaj tako in ali si z vedno nižjimi stopnjami ne delamo velike medvedje usluge? In ker je naša občina ena zadnjih v Sloveniji po odstotku skupne obremenitve za financiranje družbenih dejavnosti, kar je obratno sorazmerno z dejavnostjo samo (!), bo po vsej verjetnosti vedno bolj aktualno tudi vprašanje, kako bomo opravičili nizek start za srednjeročno obdobje, v katerega smo z letošnjim letom zakoračili?

Na podlagi analize bomo v letu 1976 ugotovili število težje telesno in duševno prizadetih občanov, ki bi bili sposobni za delo v delavnici s posebnimi pogoji. V naslednjih letih pa predvidevamo postopoma ob reševanju problematike ter izvajanju obveznosti v zvezi z zaposlovanjem invalidov (po novem zakonu) in morebitnem ustanavljanju invalidske delavnice razpravljati tudi o možnostih ustanovitve delavnice s posebnimi pogoji.

Osnova za finančno ovrednotenje programa razvoja je minimalni program dejavnosti socialnega skrbstva, izdelan pri republiški skupnosti socialnega skrbstva za vsako občino posebej, ki je istočasno tudi osnova za sistem solidarnostnega prelivanja sredstev na področju socialnega skrbstva v SRS.

Zofija Volčanšek

Finančni podatki za I. polletje 1976

V obdobju januar — junij 1976 je telesnokulturna skupnost Ravne imela **2.088.919,38 din** dohodkov, od tega je dobila iz družbenega sektorja (% od bruto OD) 1.821.199 in iz privatnega sektorja 42.406,90 din. K temu je treba prišteti še prenos iz leta 1975 v višini 225.093,48 din ter ostanek v obrestih 220.000 din.

V istem obdobju je TKS imela skupaj **1.832.696,10 din** izdatkov. Od tega je nakazala za skupno dogovorjen program na ravni republike TKS SRS 205.936 din, za delo republiških strokovnih organizacij 36.000 din za delo telesnokulturnih organizacij v občini 1.030.620,35 din, porabila za skupne akcije na ravni občine 226.320,95 din, za delo TKS in ZTKO 225.554,75 din, nakazala kot pomoč za Posočje 10.000 din in odvedla v obvezno rezervo 25.750,15 din.

V drugo polletje je torej stopila s saldrom od **256.223,28 din**.

Kredit za telovadnico v Mežici

Poleg teh sredstev je TKS Ravne od kreditnega sklada TKS SR Slovenije za gradnjo telovadnice pri OŠ Mežica dobila 4-letni kredit v višini 900.000 din. Ker se z gradnjo v prvem polletju ni pričelo, je TKS Ravne ta sredstva posodila železarni Ravne za gradnjo oz. dokončanje telovadnice pri OŠ Ravne, in jih nato, oplemenitene z obrestmi v skupni višini 942.553,35 din že nakazala kot delež za gradnjo mežiške telovadnice, s katero bi na vsak način morali začeti še letos, saj je na občinskem seznamu prioritarnih gradenj v naši občini na 1. mestu!

Delo telesnokulturnih organizacij

V prvem polletju 1976 so vse osnovne telesnokulturne organizacije izvajale svoj program v mejah možnosti, ki so jih narekovala finančna sredstva. V naši

občini deluje 39 osnovnih organizacij, ki združujejo prek 5800 aktivnih članov (drugače jih je veliko več) in ki se ukvarjajo s tekmovalnimi športi, od katerih prednjačijo odbojka, nogomet, alpsko smučanje, alpinizem in streljanje, ki so zastopani v vseh krajih naše doline, nadalje namizni tenis, šah, kegljanje, plavanje, rokomet, atletika, košarka, tenis, smučarski skoki in smučarski teki ter gimnastika in z rekreativno dejavnostjo v šolskih in društvenih društvih, društvih TVD Partizan, planinskih društvih ter specialno vadbo v taborniških odredih. Poleg teh imamo pri nas tudi zelo agilno gorsko reševalno službo. Vse te organizacije se trudijo za širjenje svojih vrst in dejavnosti ter za boljše tekmovalne dosežke, največja dragocenost v dejavnosti teh društev pa je zanesljivo združevanje občanov in zlasti mladine, skrb za njihov zdrav razvoj in smotrno uporabo njihovega prostega časa. To niso nobene fraze, ob tem se kaže resno zamisliti! Seštevek vadbene in tekmovalne ur dajo namreč presenetljive rezultate, ki jih nikakor ni podcenjevati, ampak kvečjemu z veliko pozornostjo spoštovati. O tekmovalnih dosežkih naših ekip in posameznikov nas sproti seznanjajo sredstva javnega obveščanja in tudi v našem glasilu pozorno spremljamo rezultate koroških športnikov. Zato ponavljanje nima nobenega pomena, izpostaviti pa moramo seveda dejstvo, da so plavalci, odbojkarji, namiznoteniški igralci in atleti najuspešnejši med vsemi.

Akcije na ravni občine

Rekreativna dejavnost dobiva vedno večjo veljavo med našimi delovnimi ljudmi in temu primerno se razvijajo tudi TRIM akcije. Seveda gre takoj poudariti, da na tem področju manjka še veliko, vendar pa je proti prejšnjim letom le viden napredok. Prav taka slika je tudi v organizaciji in izvedbi občinskih tekmovalnih. V prvem polletju 1976 so TKS, ZTKO oz. Koroški atletski klub organizirali skupaj 51 tekmovalnih oz. akcij, ki se jih je udeležilo prek **11.000 občanov**, kar je vsekakor velika številka, pa četudi ni absolutna. Skupaj je bilo v tem obdobju 10 tekmovalnih v atletiki z 2343 udeleženci, eno tekmovalje v košarki s 50 udeleženci, dve tekmovalnji v nogometu z 72 udeleženci, 1 v namiznem tenisu s 150 udeleženci, 14 tekmovalj v odbojki s 646 udeleženci, eno v plavanju s 64 udeleženci, tri v rokometu s 96 udeleženci, eno v smučanju z 290 udeleženci, po eno v strelstvu, šahu in gimnastici s po 20, 25, oz. 5 udeleženci (to so bila tekmovalja za osnovne in srednje šole) ter 7 občinskih sindikalnih prvenstev v panogah namizni tenis, sankanje, smučanje, šah, streljanje in kegljanje s 424 udeleženci, TRIM smučanje s 1058 udeleženci, hoja z 928 udeleženci, tek s 131 udeleženci in plavanje s 619, ali na vseh TRIM akcijah skupaj 3721 udeležencev. Množičnih manifestacij so se športniki udeležili: po poteh partizanske Ljubljane (500), zaključne prireditve ob mesecu mladosti (300) in shoda na Naravskih

ledinah za vse člane SSD (2000) s skupno 3.300 udeleženci.

Milijon ur na leto

TKS je v maju posnela dejansko stanje vadbene in tekmovalnih ur v vseh društvih in klubih ter vseh krajevnih in občinskih akcijah ter tekmovalnih in ugotovila, da je bilo teh ur skupaj preko 80.000! (Brez internih tekmovalj po kolektivih — ker za to ni bilo podatkov in rednih ur telesne vzgoje v šolah, seveda). To pomeni, da organizirana telesnokulturna dejavnost na leto daje našim občanom okrog 1 milijon ur možnosti zdravega razvedrila, in če hočete tudi strokovnega izpopolnjevanja na športnem področju ter, kar je tudi zelo važno, varstva doraščajoče mladine! Prav v tem je velika vrednost organizirane dejavnosti in bogato poslanstvo številnih telesnokulturnih delavcev — amaterjev v društvih in klubih. Milijon ur je veliko, vprašanje pa je, ali je za naše razmere dovolj? Ob takih materialnih in kadrovskih možnostih na telesnokulturnem področju pa so te ure maksimum požrtvovalnosti in dela v telesni kulturi. Zamislimo si samo, koliko več sredstev bi morala družba oddvojiti za zdravstvo, varstvo, saniranje prestopništva in še za druge pojave, če ne bi bilo teh milijon ur! Zato, kadarkoli se reže kruh telesni kulturi, naj bo teh milijon ur pred očmi. Ali niso veliko več vredne kot pa tisto, kar danes v njih vlagamo?

Saniranje obstoječih objektov

Poleg kadrov so objekti tisti, ki omogočajo razvoj neke, zlasti pa telesnokulturne dejavnosti. Z objekti na število prebivalstva zaostajamo, pa naj se to še tako smešno sliši! Zato naša iskrena zahteva ravenskim železarjem za telovadnico pri OŠ Ravne in še enkrat za DTK, ki že leta resnično služi svojemu namenu. Pomanjkanje zlasti pokritih objektov pa zelo pesti dejavnost v zgornjem koncu Mežiške doline, zato je telovadnica v Mežici realna nujnost, ki se mora spraviti v življenje.

Posebno poglavje je vzdrževanje, predvsem investicijsko vzdrževanje objektov. Kaj je z našimi planinskimi postojankami, ki jih moramo sanirati? Tu ne gre zgolj za telesnokulturno področje, obmejna občina smo in zlasti visokogorske postojanke so naši mejniki. Z vedno manjšo pomagati. Ali bodo nekatera planinska društva zaradi dotrajnosti morala zapreti svoje domove? To se najbrž ne sme zgoditi. Tudi na to je treba misliti, ko se reže denar za telesno kulturo!

Manj dragih tekmovalj

Tudi k nam samim smo se obrnili. Svež veter z morja (portoroški sklepi TKS SRS) je tudi k nam prinesel določene novosti. Predvsem bomo morali še letos točno razmejiti, kaj je dejansko vrhunski šport in kaj je rekreacija ter za eno in drugo rezervirati po 50% finančnih sredstev, skrbeti v prvi vrsti za množično dejavnost v osnovnih enotah, v društvih in kolektivih, v KS in na ravni občine. V teh sredinah mora v bodoče potekati veliko več dejavnosti kot sedaj.

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V TEŽAVAH

Kinegraf Prevalje, ki s svojimi kinematografi deluje na območju občin Ravne in Dravograd, letos že tretje leto zapored ne uspeva več pokrivati iz leta v leto sunkovito naraščajočih stroškov zgolj iz dohodka prodanih vstopnic. Da bi lahko v resnici spoznali težave prevajalskega Kinegrafa in kinematografov, smo obiskali direktorja podjetja Jožeta Močivnika, ki nam je takole povedal o težavah koroških kinematografov:

»Da so naši kinematografi prišli v finančne težave, je vsekakor kriv slab odziv obiskovalcev filmskih predstav. Do tega je prišlo zato, ker danes vsakraje gleda doma v udobnem sedežu televizijski program, na drugi strani pa se je število obiskovalcev nedvomno zmanjšalo tudi zaradi avtomobilizma.

Pri analiziranju stroškov poslovanja zasledimo, da se nam očitno iz leta v leto dviga najemina filmov. Navedel bom samo nekaj podatkov, ki dovolj prepričljivo povedo, kako je sploh prišlo do sedanjih naših težav. V letu 1975 smo skupno plačali za 270 filmov 261.298 din najemnine ali povprečno 967,80 dinarjev za film. Tudi v tem letu so se najemnine proti preteklemu letu dvignile za okrog 80 odstotkov, kar je do sedaj največje povišanje. To nas je prisililo, da smo število filmov nekoliko reducirali in nekatere termine popolnili z nekaterimi filmi s polovično ceno. Čeprav smo se odločili za tak ukrep, pa smo v prvem polletju letošnjega leta skupno plačali za 109 filmov 173.668,80 dinarjev najemnine ali povprečno za en film 1.593,30 din, kar je celih 64,6% več kot preteklo leto.»

Na vprašanje, v kakšnem stanju morajo danes njihovi obiskovalci gledati filmske predstave in kako je z dvoranami nasploh, je tov. Močivnik dejal:

»Lahko rečem, da so vse naše dvorane za predvajanje filmov dotrajane. Za dvorano na Prevaljah, ki jo že nekaj let sami vzdržujemo, moramo kljub temu plačevati Partizanu Prevalje najemnine na mesec 1.000 din. Da bi vsaj delno uredili naše dvorane, bi nemudoma morali zamenjati dotrajano opremo, tu mislim na stole, centralno napeljava in kotle. V dvoranah v Črni, na Prevaljah, Ravnah in v Dravogradu bo potrebno do začetka jesenske sezone nabaviti nove kotle. Tudi kinotehnika (projektorji, zvočniki) so že v takšnem stanju, da je pravi čudež, da lahko naši tehnik sploh še delajo z njimi. Od kino tehnike pa je tudi odvisno, ali bo film dobro predvajan, saj

se v nasprotnem primeru lahko zameriš še tistim obiskovalcem, ki pridejo včasih pogledat kak dober film.»

»Se bo morda zgodilo, da boste morali zaradi dotrajanih dvoran in opreme nekatere zapreti?«

»Vsekakor, če ne bomo v občini našli skupne rešitve, to pa pomeni dodatnih sredstev za vzdrževanje teh naprav. Morda sem bolj optimističen glede koroških kinematografov. Želel bi, da bi tudi v naših koroških občinah dobili odstotek tistega denarja, ki

se zbira na republiko za filmsko dejavnost in potrebe.«

»Ali so kakšne možnosti, da bi se kinematografija kmalu izvlekla iz težav?«

»Glede na republiško resolucijo, ki uvršča celotno kulturo in s tem seveda tudi film med prioritete dejavnosti, smo bili optimisti. Zal pa sedaj ugotavljamo, da se v srednjeročnih programih naše napovedi ne bodo uresničile, vsaj kar zadeva predvavalno kinematografijo; ta bo morala še v prihodnje životartiti.«

»In vaša želja?«

»Moja želja je samo ta, da bi vendarle vsi pričeli izvrševati zakon in resolucijo. Menim, da bomo s tem nemara že rešili nekaj naših problemov, ki vendarle niso samo naši.«

F. Rotar

PISATELJI MED DELAVCI V OZD

Izkušnja iz Slovenske Bistrice

Načela so lepa

O tem, kako je kultura potrebna vsakemu človeku, je bilo že veliko napisanega in povedanega. Ob tednu Komunista ta ali prihodnji mesec nedvomno tudi še bo. Načelnih stvari torej ne kaže ponavljati, tembolj, ker so načela zmeraj lepa. Lepa je zato tudi zamisel »kulturo delavcem«, »kulturo v delovne organizacije« ipd. Od načel do uresničitve pa so potem pota različno dolga in različno uspešna.

V železarni smo bili npr. tako hitri, da smo že pred več leti (celo še preden so bila gesla o kulturi delavcem potrjena na raznih kongresih družbenopolitičnih organizacij) sistematizirali delovno mesto referenta za kulturo, le — zasedli ga še do danes nismo. Približno taktat smo tudi izdelali program kulturne dejavnosti v železarni, ga delno realizirali, doživeli njegovo hudo kritiko, zato potem opustili tako programiranje, a s presenečenjem (in delno z zadoščenjem) prebrali v kasneje izdelanem »Priročniku za organiziranje kulturnega življenja« precej našim podobne zamisli.

A za lepa načela smo še vedno.

Ekskurzija, pogovor ali literarni večer

Kulturna skupnost občine Slovenska Bistrica je sredi septembra izkoristila navzočnost 30 pisateljev na vsakoletnem štatenberškem srečanju ter jih povabila, naj obiščejo tamkajšnje šole in delovne organizacije. Pisatelji so se vabilu odzvali. A ko so urejali vtise in delali načrte za prihodnje leto, za katero so že vnaprej povabljeni med delavce in šolarje, so dali v premislek nekatera zapažanja v zvezi z obiski v delovnih organizacijah.

Najprej jim je popolnoma jasno, da delavci zaradi njihovega obiska ne morejo prekiniti proizvodnje. Torej delajo naprej vsak pri svojem stroju. Tako skupina pisateljev obhodi tovarno, si ogleda delovni proces, spregovori tu in tam z delavcem nekaj besed in gre naprej. Časa za pogovor ni, vtisi so površni. Pisatelji si morda ustvarijo neko splošno podobo

o tovarni, o ljudeh v njej zanesljivo ne izvejo ničesar, delavci pa o njih tudi nič več kot o katerikoli delegaciji ali ekskurziji, ki jih kdaj obišče.

Pisatelji so torej predlagali prirediteljem za prihodnje bodisi pogovor s posameznimi skupinami za književnost zainteresiranih delavcev ob prostem času ali pa posebne literarne večere zanje. Od odgovora na vprašanje, kaj želijo delavci od pisateljev zvedeti »iz prve roke«, je namreč odvisno, za katero obliko se odločiti. Vsekakor je pa boljše karkoli kot napol turistična ekskurzija skozi obrate.

Zdrave misli delavcev

Da je to res, kaže že zapis bežnih vprašanj, ki so jih delavci mimogrede postavljali pisateljem in za katera bi bilo prav, da bi jih čim pogosteje slišala vsa slovenska javnost. Navedimo samo dve:

»Zakaj so slovenske knjige tako drage, da si jih delavec težko kupi?«

»Zakaj naši časopisi ne objavljajo v nadaljevanjih del slovenskih klasikov, da bi delavci vsaj po tej poti prišli do njih?«

Obe vprašanji sta seveda ostali brez odgovora, ker pisatelji pač

ne morejo vplivati ne na ceno knjig, ne na programsko politiko časopisnih hiš. Gotovo pa so glede tega z delavci istih misli. Žebelj na glavo je zadel pisatelj Zagorski, ko je vprašal, kako more npr. slovenski tehnik objavljati v nadaljevanjih storije o Hitlerjevi ljubici, potopisa slovenskega pisatelja po današnji Koroški pa ne. A vprašanje te vrste bi si lahko postavili še precej. Dokler so jih postavljali le pisatelji, so ostajala brez odgovorov. Morda bo drugače, če jih bodo delavci?

Skratka, če bomo znali najti prave oblike za srečanja pisateljev z delavci, rezultati najbrž ne bodo slabi. Toda toliko seveda o izkušnjah Slovenske Bistrice. Na Ravnah jih za sedaj s tega področja še nimamo.

Marjan Kolar

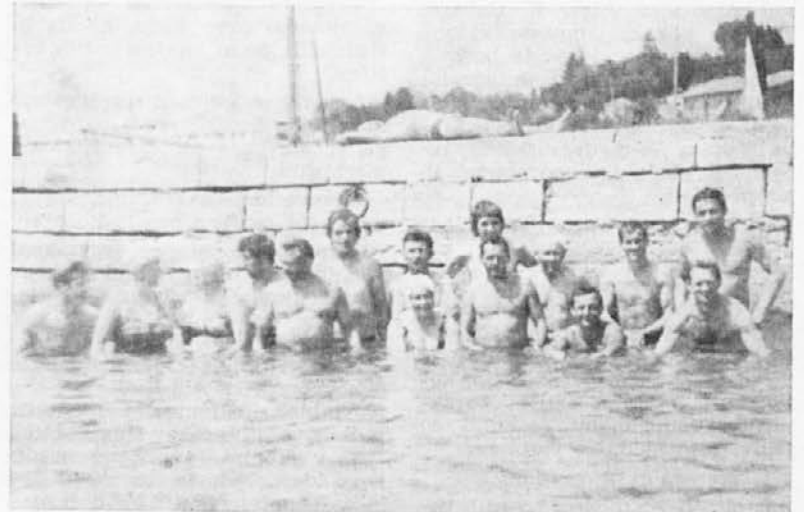
**NAŠE ZNAMKE — ZNAMKE
ZA KOLOMBO**

V glavnem mestu Šri Lanke v Kolombu je bila od 16. do 19. avgusta peta konferenca šefov držav in vlad nevrščenih držav, na kateri so bila obravnavana aktualna vprašanja. Pomen tega shoda državnikov nad osemdesetih držav sveta je zlasti velik, ker konferenca obeležuje 15-letnico intenzivne, organizirane mednarodne aktivnosti nevrščenih držav, kolikor je poteklo od prve konference septembra 1961, ki je bila v Beogradu.

Ob tem zelo pomembnem političnem shodu je skupnost JPTT pripravila priložnostno pošto znamko za 4,90 din v nakladi 450.000 znamk. Idejno in grafično rešitev je pripravil Andrija Milenkovič, natisnjena pa je bila v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki štiribarvnega ofseta v polah po devet znamk.

Znamka je bila dana v prodajo 16. avgusta (na dan začetka dela konference). Tega dne je biro za poštne znamke dal v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 din ter tudi ovitek z označbo »prvi dan« za 7,40 din.

F. U.

Letos so splavali

Jože Šater

Izven občine (v prvem obdobju izven regije) pa naj bi nastopali res z najboljšim, kar v občini premoremo. To pa pomeni združeni, enotni in močni. Vse to pa so naši problemi, ki jih bomo morali rešiti v telesni kulturi sami in s pomočjo ZSMS, SZDL in ZK, če bo potrebno.

S KNJIŽNE POLICE

Izvirna dela

Dr. Vojan Rus, Etika in socializem, filozofska študija, MK, Lj., 680 str. 375 din.

V pričujočem obsežnem znanstvenem filozofskem delu s podnaslovom »O teoretskih sestavinah socialistične morale« je Rus strnil rezultate dolgoletnih raziskav in študij s področja etike in njenih značilnosti ter posebnosti v naši socialistični družbi. Tako npr. govori, da je osnovna enota moralne prakse moralno dejanje. Moralne norme pa niso samo jezikovno oblikovana pravila, ampak so subjektivno — objektivni družbeni zakoni.

Stanko Canjkar, Franc Saleški Finžgar, študija, MD, Ce., 244 str. 100 din.

Canjkar je v tej knjigi razčlenil dobo, v kateri je pisatelj živel, potem pa piševo življenje in delo. Njegova knjiga se bere izredno zanimivo. Odlično označevanje dobe in zgodovinskih potekov se ubrano spleta z avtorjevimi mislimi o Finžgarjevem življenju in delu. Misel se ujame s spominom na pisatelja, prava oznaka na dobrem mestu pa skoraj zanika tiste piševe besede v uvodu, da ni hotel biti analizator.

Marjan Britovšek, Boj za Leninovo dediščino, dokumentarno delo, MK, Lj., 728 str. 323 din.

Dokumentarna študija Boj za Leninovo dediščino ima izrazito historično rekonstruktiven značaj. Osrednji namen Britovškovega pisanja pa je, da kar najbolj plastično razgrne globino in ostrino frakcijskih bojov ter hkrati opozori na Leninov način razreševanja zapletenih problemov, ki je bil bistveno drugačen od metod, ki so jih uporabljali njegovi politični dediči s Stalinom na čelu.

Tomaz Šalamun, Praznik, pesniška zbirka, CZ, Lj., 76 str. 95 din.

V tej zbirki se znova uveljavlja Šalamunova pesniška virtuo-

znost, njegova skoraj neizčrpna sposobnost izumljanja novih asociativnih zvez, besednih kombinacij, pojmovnih konstrukcij, ki ustvarja s svojo verbalno dekorativnostjo vtis pesniške spontanosti, neposrednosti in ustvarjalnosti, kar je bistvo njegovega talenta od prvih zbirk naprej.

Prevodi

Robert Crichton, Skrivnost Santa Vittorie, roman CZ, Lj.

Skozi osrednjo zgodbo se prepletajo usode številnih ljudi. Njihovi značaji so orisani tako živo, da jih čutimo in kar vidimo pred seboj. Bralca očarajo slikovite podobe življenja na italijanskem jugu. Mednje spada seveda tudi ljubezen. Tisto, kar daje temu razgibano napisanemu romanu največ mika, pa je izraziti proustodušni romanski humor, kakršen poganja kot žlahtna trta pod toplim južnim soncem.

Liviu Rebreanu, Gozd obešenec, roman, MK, Lj., 296 str. 164 dinarjev.

Okvir spretno stkane pripovedi predstavlja druga polovica prve svetovne vojne, ki je Romune, katerih večji del domovine je tedaj bil pod avstroogrsko monarhijo, postavila na stran centralnih sil. Pripoved je izrazito protimilitaristična in je nastala po resničnih dogodkih, saj je pisatelj upodobil v zgodbi tragično usodo svojega brata.

Charles Dickens, Oliver Twist, roman, MK, Lj., 467 str. 194 din.

V Oliverju Twistu je Dickens prvič še malce negotovo, toda spretno upodobil pekel najhujše bede na družbenem dnu, kot ga je doživel tudi sam. V svetovni literaturi je težko najti tako soglasje med objektivnim bogastvom v risanju življenja in med neprestano lirično glasbo, ki spremlja Dickensovo opisovanje življenja.

Po knjigi 76 Z. S.

stanek. Za sestanek brainstorminga veljajo naslednja pravila:

1. kritika je prepovedana; na vrsto pride kasneje,
2. čimbolj »eksplozivna« je ideja, tem bolje,
3. vsaka ideja je dobrodošla,
4. ideje drugih je treba sprejeti in razvijati naprej.

Potek sestanka

Povabljeni naj bodo miselno razgibani ljudje z domišljijo. Solška izobrazba ni prvi pogoj. Sestanek naj se udeleži 8—12 ljudi, traja pa naj 45 minut. Kar je daljše, ni več ustvarjalno. Udeležba je prostovoljna. Udeleženci naj v nobenem primeru ne prinesejo svojih predlogov napisanih.

Ker se magnetofon ni obnesel, predlagajo za beleženje diskusije dva stenografa. Vodenje setanka je standardno: preburno debato je treba umirjati, prepočasno spodbujati. Najboljše misli pridejo včasih šele po sestanku. Zato je možno nove ideje posredovati vodji sestanka še naslednji dan.

In rezultati? Izkušnje so pokazale, da da ena takšna seja 80—120 idej. Od tega je okoli 10 odstotkov uporabnih. Brainstorming torej ne rešuje problemov, daje pa zamisli, kako jih čimbolje rešiti.

a. k.

najst otrok vas je bilo, trinajst ust, ki so bila večkrat lačna. Bil si navajen delati in tvoje delo je bilo marsikomu za vzor. 18. let zvestobe jeklarjem pove, da je marsikatera šarža jekla prepotena tudi s tvojim znojem.

Vedno te bomo ohranili v lepem spominu. Ženi, otrokom in sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje. Lahka naj ti bo koroška zemlja!

ZAHVALA

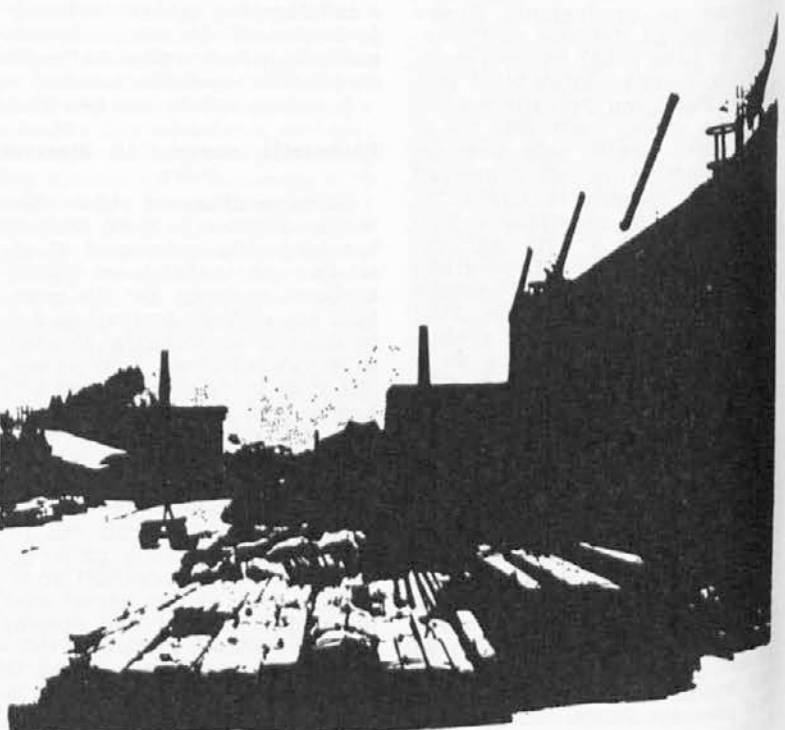
Ob nenadni tragični izgubi ljubljene žene Viktorije se zahvaljujem za sočustvovanje sodelavcem in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Njenim in mojim sodelavcem ter drugim se zahvaljujem za vence. Vsem Planinskim društvom, ki so jo na zadnji poti spremljala s prapori, iskrena hvala, kakor tudi godbi železarne in mešanemu pevskemu zboru »Prežihov Voranc.«

Zalujoči mož Pavel Stropnik

KONRAD JESENIČNIK

Rado, težko je slovo od tebe, kajti ni dolgo tega, ko je tvoja delovna skupina zaman čakala ob začetku šihta, da se premakne tvoj žerjav. Bili smo vajeni, da si bil vedno prvi na svojem delovnem mestu. Takrat niti slutili nismo, da si za vedno zapustil svojo žerjavsko kabino, svoje delovne tovariše in sedaj še družino.

Kruta bolezen je prekinila tvoje življenje v trenutku, ko si bil svoji družini najbolj potreben. Težko je bilo tvoje življenje, tri-

Meglno jutro

BRAINSTORMING – PROIZVODNJA IDEJ

Kaj je

Pojem »brainstorming« je skoval Američan Alew F. Osborn. Pomeni nekako »možganski vihar« ali »vrtinec idej«. Je poskus, kako spodbuditi ljudi k »proizvodnji« idej za reševanje določenih problemov. Te ideje je treba potem šele ovrednotiti, jih prebrati glede na uporabnost in jih obdelati.

Slabosti klasičnih sestankov

Zagovorniki brainstorminga so hkrati kritiki klasičnih sestankov, konferenc in posvetovanj. Očitajo jim, da porabijo dosti več časa za to, da v trdih debatah novo idejo kritično ovrednotijo, kot za to, da bi sami dali sveže zamisli. Tradicionalni sestanki so jalovi iz naslednjih vzrokov:

1. zavračajo nove ideje,
2. občutljivi misleci na njihraje molčijo, kot da bi se osmešili ali zamerili,

3. stari strokovnjaki le težko sprejmejo ideje mlajših,

4. zaradi lagodnosti preradi sprejmemo prvo idejo, ne da bi razmislili, če ni kakšna boljša rešitev,

5. ideje nadrejenih sprejemamo nekritično bodisi zaradi napačnega spoštovanja ali zaradi klečeplaznosti,

6. nove ideje zavračamo, ker so nove, češ saj je staro tudi dobro,

7. ne ločimo stopenj razvitosti idej in novo idejo radi skritiziramo, še preden se je prav rodila.

Prednosti brainstorminga

Zagotoviti je treba sodelovanje čim večjega števila ljudi, ker ustvarjalno mišljenje ni monopol redkih posameznikov. Ideja, izražena v skupini, »vžge« pri sosedu novo idejo. Zato je človek, ki dela v skupini, 65—95% bolj ustvarjalen, kot če dela sam. Delovna oblika skupine pa je se-

REKREACIJA IN ŠPORT

IZBOLJŠANI ŠPORTNO-REKREACIJSKI POGOJI NA RAVNAH

V soboto, 4. septembra 1976, je bila svečana otvoritev nove telovadnice na Ravnah. Čeprav imenujemo novi zaprti telesnovzgojni objekt telovadnica, bi ga lahko imenovali tudi večnamenska hala. Sredstva za dograditev telovadnice so prispevali delavci Železarne Ravne; trenutno še ni lastnika oziroma točneje upravljalca dvorane. Vemo pa, komu je namenjena telovadnica:

1. ravenški osnovni šoli za reden pouk telesne vzgoje,
2. delavcem železarne za rekreacijsko udejstvovanje,
3. športnikom za sodobno vadbo in tekmovalništvo,
4. večjim prireditvam, ki so lahko športnega, kulturnega ali zabavnega pomena.

Nova telovadnica ima 800 m² vadbene prostora, tribuno s 500 sedeži za gledalce, sodobne garderobe in sanitarije ter primerne prostore za shranjevanje orodja. Ima neposredno povezavo z osnovno šolo, ki omogoča hiter in higienski prihod učencev iz učilnic v telovadnico.

Ob novem objektu se je površina zaprtih prostorov na Ravnah povečala, tako da merijo danes že 2.100 m². Poudarjena je beseda »že«, kar pa pomeni, da še ni izpolnjen predvideni minimum. Ob 9.378 prebivalcih pride na posameznika le 0,21 m² zaprtega telesnovzgojnega prostora. Ob sedanjih normativih pa znaša ta minimum 0,25 m² na posameznika.

Te uradne podatke smo objavili zato, da bi se zavedali, da še moramo graditi nove objekte. Vsi smo zadovoljni z novim objektom, prav tako pa vsi upamo, da bomo na Ravnah kmalu pričeli graditi sodobno kegljišče, ki bi naj služilo potrebam rekreacije, športu in razvoju turizma na Koroškem.

NAMIZNI TENIS

Zenska ekipa Fužinarja je sodelovala na kvalifikacijskem turnirju za vstop v prvo zvezno ligo, ki je bil v Zrenjaninu. Na turnirju so igrala ekipe: Banata,

Bosne, INE, Partizana in Fužinarja. Igralkam Fužinarja, ki so nastopile v postavi Struc, Režonja, Ačko in Černovšek, je uspelo »veliki met«: osvojile so drugo mesto in se ponovno uvrstile v prvo zvezno ligo. Za težko preizkušnjo so se marljivo pripravljale. Na pot so odšle neopazno, kar potrjuje njihovo skromnost. Z uvrstitvijo v prvo ligo so potrdile sloves koroških športnikov. Istočasno pa so dobile novo, še zahtevnejšo nalogo: za bodoča tekmovalništva bo potrebno še več garancij, odgovornosti do Fužinarja, več discipline in predvsem ljubezni do namiznega tenisa.

K izrednemu uspehu jim čestitajo vsi privrženci športa na Ravnah na čelu s predsednikom TTKS tov. Šaterjem. Prav posebno priznanje pa zasluži naš neumorni trener Robert Jamšek, ki ima največ zaslug za ponovno afirmacijo ravskega namiznega tenisa.

ŽELEZARJI ZNOVA OSVOJILI TRIGLAV

Z neobičajno naglico se je po tovarni raznesla novica, da športni referenti osnovnih organizacij sindikata zbirajo prijave za pohod na Triglav. In proti pričakovanjem je bilo prijavnost več, kot je bilo predvideno. Težko bi bilo štiridesetim delavcem reči: ne morete z nami, ker smo sklenili, da pojde na Triglav samo 80 udeležencev. Pa so zato naročili še dodaten avtobus. Odhod z Raven je bil brez hrupa, brez zamud.

Planinec nikoli ne ve natančno, kaj mu bo gora dala, kaj vzela, zato je ga pot nanjo vedno nekoliko vznemirja, a to ni strah, je le seganje misli v znano neznanost. S temi in drugačnimi mislimi smo sedli v avtobuse na Ravnah in z njimi izstopili na Rudnem polju, kjer nas je tov. Telcer razdelil vodnikom. Težko sivo nebo ni obetalo dobrega, da bi le ne bilo strel in grmenja — za tako spremstvo se v gorah nihče ne poteguje. Tisto, kar se da v gorah brez strahu prestati, je dež. Padal je drobno, počasi in vztrajno domala vso pot od Rudnega polja do Kredarice. Ni bilo

slišati, da bi se kdo hudo pritoževal čezenj, navlekli smo nase vetrovke, pelerine, kape in klobuke, kar je pač kdo imel, in je bilo dobro. Vsak zase ve, kako je premagoval hude ali manj hude klance tja do Kredarice ali Staničeve kočice — premagali so jih vsi. Dolga kolona v gosjem redu je razpadla na prvem hudem klancu. Eni so počivali, drugi so počasi in molče premagovali strmino. Tako so tekle ure hoda vse do Kredarice.

Pa smo bili na koči, ki ni bila niti prijazna niti topla in to ni mogla biti zaradi prevelike gne-

skrb, da ne bi bilo padcev, poškodb ali česa hujšega. Ko ga vidiš tako stati tam, trdnega in v skrbeh, se zazdi, da se preprosto ne more kaj hudega zgoditi, če je on zraven.

Zvečer utrujenost in doživljanje ne dajo govoriti, zato spanec kmalu pride. Naslednji dan se večina, ki je prejšnji dan počivala, odpravi na vrh. Zunaj je jasno, hladno in zelo lepo. Od kočice opazujemo gnečo na grebenu in pod vrhom. Radoveden pogled v vpisno knjigo pove, da se je samo v soboto vpisalo 1200 ljudi, mnogi pa se sploh niso. Okoli devete so se že skoraj vsi vrnili z vrha. Bili so veseli in ponosni. Pa zakaj bi ne bili, saj pravijo, da postane Slovenec pravi Slovenec šele tedaj, ko os-

Za spomin na Triglav

če. Dobiti čaj ali razglednico, to je bila skoraj loterija. Ni preostalo drugega kot poiskati svoje vodnike in se stisniti v sobice k počitku. Po osem ali deset jih je prišlo na štiri postelje, a vseeno je bil to skoraj komfort v primerjavi s tistimi drugimi planinci, ki so prenočili na hladnih, trdih tleh po hodnikih. Res, težko si je bilo zvečer utreti pot do sobe prek vzravnanih in skrčenih teles na tleh, ne da bi komu stopil na nogo. Tako je bilo zvečer, še prej pa je bilo popoldne, ki se raztegne v neskončen dolgčas do naslednjega jutra, če ni prav kaj početi. Nekaj se nas je zmenilo, da pojdemo z vodnikom na vrh. Krenili smo. Tu pa tam se je megla za hip raztrgala, da je bilo videti kos modrega neba ali Planiko pod nami in najbližje vrhove kot v pravljici, potem spet megla in vidljivost komaj kaka dva metra pred nosom. Veter, megla, klini, jeklene vrvi, strmina, greben in končno — Aljažev stolp.

Cloveka obide tista znana sreča, ki je enaka že nekoč doživeti, a je vendar povsem nova in sveža, prodirna kot oster veter, ki mu vetrovka komajda kljubuje, pa mehka kot megla. Potem nenadoma skozi meglo prodre sonce s svojo silno močjo in svetlobo, ki slepeče udari v oči in to je nemara najlepši dar za prestani napor. Za hip se zazdi, da je gora dala več, kot je bilo zaslužno. H kočici se vračamo že skoraj v mraku. Prelepa rdečkasta barva zahajajočega sonca se meša z meglo in riše v dušo tisti čudni mir, ki ga dajo samo gore.

Tov. Telcer stoji pred kočico. V njegove sive lase se zaganja veter, v prijaznih očeh pa je

voji kraljestvo naših gora — Triglav.

Zgodaj popoldne smo se vsi železarji srečali v Krmi pred Kovinarsko kočico, menda nas je bilo okoli 500. Tov. Klančnik je spregovoril udeležencem s preprosto in tovariško govorico, kakršna pač sodi pred kočico, obdano z vrhovi.

Na Ravnah smo se vrnili bogatejši za doživljanje, ki zmore odmevati. Vsem vodnikom pa gre hvala za to, da ni bilo nobene nezgode.

Zlatka Strgar

PRVENSTVO SLOVENSkih ŽELEZARN V ŠPORTNEM RIBOLOVU

28. avgusta 1976 je bilo v Voglajni tekmovalništvo ribičev — železarjev. Prvenstva so se udeležile ekipe iz Jesenic, Kroke, Lesc, Raven in Štor. V ekipni konkurenci so bili ponovno najboljši naši predstavniki, ki so že petič zapored osvojili prvo mesto. Za železarno Ravne so tekmovali: Franc Pinterič, Evgen Korinšek, Ivan Paternuš, Ludvik Kajnik in Mirko Šipek. Drugi so bili železarji iz Štor, tretji Jeseničani, četrta je bila ekipa Verige iz Lesc in zadnji Plamen iz Kroke.

Pri tekmovalniško so upoštevali dva faktorja: število ulovljenih rib in njihovo skupno težo. Vsaka ulovljena riba je štela 5 točk, vsak gram pa eno točko. Naša petčlanska ekipa je ujela 399 rib. Matematičen izračun pa nam da podatek, da so bile ulovljene ribe poprečno zelo majhne, saj so tehtale skupno 5810 gramov ali poprečno posamezna ribica le 16,5 grama.

Odslej pred bolj številnim občinstvom

Med posamezniki je zmagal Vinko Florjanc, ki je ujel 14 rib s skupno težo 3515 gramov in dobil 3585 točk, drugo mesto je osvojil naš Mirko Šipek — 60 rib, ki so tehtale 2690 g, in dobil 2990 točk.

Tekmovanje je trajalo tri ure. Rezultati so bili odvisni predvsem od znanja ribičev in delno od žreba tekmovalnega mesta. In še bralcem v pojasnilo, zakaj so ribiči ulovili predvsem zelo male ribice, ko pa je Voglajna poznana kot dobro lovišče velikih rib. Krmljenje rib je bilo dovoljeno le s kruhom, ne pa z običajnimi vabami, kot so: kostni črv, tekoča kri in sodobne vabe, ki vsebujejo mamila.

Za pionirsko gimnastično šolo

Že v uvodu bi poudarili, da ni namen tega sestavka poudarjati, kako pomembna je gimnastika za slehernega člana naše družbe, predvsem pa za šoloobvezno mladino. Da je na tem področju ta dejavnost skoraj eno leto bila v zatonu, so za to objektivni in subjektivni vzroki.

Peta redna konferenca Gimnastične zveze Slovenije, ki je bila 5. junija 1976, je to stanje tudi potrdila. Glavni vzrok je predvsem ta, ker Gimnastična zveza Slovenije (GZS) ni imela dosledno izdelanega srednjeročnega programa, v večini občin v Sloveniji pa je gimnastika po prioriteten listi pristala na zadnjem mestu. Potreba in vzgoja za posamezne vrhunske športe po vsej verjetnosti izhaja iz šolskih športnih društev, zlasti pa iz telovadnih društev »Partizan«. Vendar tudi zadnje čase športni strokovnjaki v šolah vse premalo posvečajo pozornosti gimnastiki in se več ali manj bavijo s športi, kjer prevladuje žoga.

Za posamezna društva »Partizan« je značilno, da imajo velike težave s strokovnim kadrom. Skoraj povsod nastopa miselnost, da je gimnastika imaginarna organizacija in da morajo društva Partizan gojiti več rekreacije kot pa čiste gimnastike. Ob tem lahko nastopa veliko dilem, ali je gimnastika sploh potrebna ali ne.

Zelo ponosni smo bili na uspehe Cerarja in drugih telovadcev, ki so nosili državni grb in osvajali kolajne. Skoraj ni dežele na svetu, kjer nimajo gimnastične šole, sistematične teamske vzgoje in zgodnje selekcije. Izredno ozki smo pri že ugotovljenih izsledkih, zadovoljni smo s poprečnimi uspehi, ne iščemo pa novih prijemov za hitrejši napredek. Vsekakor je zamisel ustanavljanja pionirske gimnastične šole velika deviza in v tem trenutku nekaj vredna. Pri tem pa je osnovni pogoj, da se za ta koncept zavzamejo vsi tisti, ki žele tej panogi še zeleno luč. Zato ni pomembno, ali bo gimnastika samostojna ali v okviru društva Partizan, pomembno pa se je dogovoriti o prioriteten nalog, organiziranosti in posledicah, katere nam ta koncept prinaša. Srednjeročni program predvideva, naj bi Gimnastična zveza Slovenije bila tudi v prihodnje samostojna organizacija, ki bi združevala društva Partizan, šolska športna društva in druge organizacije, ki se bavijo s športno ritmično gimnastiko. Tako bi bilo delo v posameznih društvih poleg rekreacije deloma

usmerjeno še na sistematično teamsko delo z mladino v starosti od 5 do 8 let ter selekcioniranje mladine, ki predstavlja potencialno perspektivo za nadaljnji razvoj gimnastike.

Z željo vseh dejavnikov, ki še podpirajo gimnastiko in športno

rekreacijo, vabimo vse ljubitelje, predvsem pa mladino od 5 do 8 let, da se čim bolj množično vključijo v naše vrste in s tem prispeva k utrjevanju sebe in obrambe naše domovine.

K. F.

Turistični krik

(humoreska)

Na srečo sem se z dopusta vrnil živ, bil pa sem poln vtisov o čudnih ljudeh, ki žive ob naši obali. Komaj sem se dodobra prilagodil življenju na morju, že sem z vseh strani slišal, kako je letos malo zaslužka s turisti in kako ob tako neugodni turistični situaciji ne bodo ženske to sezono ujele niti za poper.

Na tržnici so se klepetavo pogovarjale, kako je bilo prejšnja leta; lahko si sam izbiral, koga boš vzel pod streho, letos pa, kot da se je vse spremenilo za sto-osemdeset stopinj. Po mnenju nekaterih bolj razočaranih bi bilo kar najbolje dvigniti roke od turizma.

Prav tako se je oglasila zajetnejša gospodinja, ki je stala bolj ob strani:

»Najdeš li momka za kopati oli za brat višnje triba mu platit dvajst ijad na dan i pet puti dat mu spizu, i šnicle oče i vina koliko more popit, a turistu tražiš sedamnajst-osamnajst ijad na dan za kompletni pansion, i on se jopet buni: puno, puno mu je.«

Seveda mi je ta pogovor postal vse bolj zanimiv, še bolj zato, ker mi je ta gospodinja dala imenitno idejo, ki bi v bodoče lahko postala pravi turistični krik. Turisti lahko pri nas brezplačno letujejo, jedo in pijejo, kolikor hočejo, popolnoma nič ne plačajo, kljub temu pa obmorska gospodinjstva ne bi utrpela niti najmanjše škode.

Menda so že sklenjeni prvi aranžmaji.

Neki nemški družini na primer, ki je dopust preživela v bolj delovnem vzdušju, je bil dopust na našem morju čista loterija. Dobri ljudje so nekaj dni obirali višnje in jih s svojim mercedesom prevzali na zbirno mesto, kjer jih je prevzel zadružni kamion. Še dva dni so potem letovali zastoj, ker so škropili oljke. Delali so osem do devet ur na dan in to jim je bilo pravzaprav kot rekreacija, pa še kljub temu jim je ostalo dovolj prostega časa, da so se lahko okopali in nekaj uric poležavali na sončni obali.

Ta obojestranski koristni vid turizma bi se lahko razširil na celo leto in na vse obrti. Naše turistične agencije bi lahko vabile na letovanja nemške obrtnike, zidarje, poljedelce, pleskarje, pač tiste, ki bi bili v gospodinjstvih koristni. Na ta način letovanja bi na primer dva dobra nemška obrtnika lahko uredila celo naselje, če pa bi za to delo najeli naše obrtnike, bi bil račun le malo manjši od milijarde dinarjev.

V hotelu, kjer sem preživel tri dni dopusta, sem se po večerji slučajno zapletel v pogovor z damo srednjih let, ki je bila

doma nekje iz okolice Zagreba in je bila zaposlena v turistični agenciji. Ze takoj sem ji na obrazu prebral, da z dopustom ni nič kaj zadovoljna. Potožila mi je, kaj se ji je pred par dnevi dogodilo na Braču.

Nihče je ni hotel sprejeti pod streho z izgovorom, da se samo za eno noč niti ne spleča menjati rjuhe. Neka starejša ženička jo je menda hotela vzeti, vendar s pogojem, da spi na goli postelji, brez rjuh. Končno se je dama odločila, da bo vzela sobo v hotelu, kjer je plačala nič manj kot enaindvajset jurjev.

Skupaj sva ugotovila, da naši hotelirji nikogar na svetu ne mrzijo bolj kot individualnega gosta. Vse mu je po tristo, štiristo procentov dražje kot tistim drugim.

Agencijski gost ima na primer sobo, kavo, kosilo in večerjo za borih osemnajst tisočakov, medtem ko individualni gost lahko plača samo za sobo do petindvajset jurjev. Zajtrk ga stane trištiri tisočake, kosilo deset, večerja deset; isti zajtrk, isto kosilo in ista večerja, ki jo je agencijski gost.

Slišal sem prav tako, da se hotelirji pritožujejo, da je letos na Jadran sploh navalilo mnogo individualnih gostov. Kdo bi to lahko pričakoval?

Neki novinar, ki sem ga mimogrede spoznal na natrani obali, mi je pripovedoval, da je pred sezono bil na eni izmed turističnih tiskovnih konferenc, kjer so menda bili novinarji iz vse Evrope. Dejal je, da so tako scefrali italijanski turizem, da se mu je milo storilo.

Kaj vse jim niso očitali? Promet sploh ni urejen, hrana je slaba, strežno osebje je zanič, plaže da bog pomagaj, »galama«, da se sploh ne da spati, lopovi na vse strani, policija ne daje turistom nikakršne zaščite. Če ti ukradejo avto, se prej postaraj, kot dobiš odškodnino, vse so jim menda scefrali, na miru so pustili samo Michelangela in Danteja.

Italijani se, kot je dejal tisti novinar, niso niti preveč branili, z vsem so se strinjali in obljubljali, da bodo do naslednje sezone poskušali odpraviti vse napake.

Še isti dan sem zvečer pri večerji vprašal direktorja hotela, zakaj so uvedli mini porcije.

— A znaš li ti kolika je nam plača? me je vprašal.

— Ne govorim o plači, zanimajo me porcije, sem mu odvrnil.

Ko sem mu omenil, da je postrežba prav tako slaba, da v sobi ne morem zatamniti okna, ker so rolete pokvarjene, da je pred hotelom noč in dan trušč, je pričel tarnati o problemih s kadri, o razširjeni reprodukciji,

o neurejenem transportu in preskrbi, o problemih varčevanja, anuiteti, davkih, obrestih itd.

Vsekakor, ko sedaj zapuščam hotel, sem obogaten z novimi spoznanji, razširilo se mi je obzorje. Počasi pričejam razumeti, zakaj je zrezek na krožniku iz dneva v dan vse manjši — ker anuitete rastejo.

Tako pač tudi sam goltam male zrezke in velike anuitete in ko mi zjutraj udari sonce v oči ali mi delajo trušč pod oknom, ki ga ne morem zapreti, mi je jasno, da pravzaprav niti ni treba spati, saj lahko vso noč premišljujem o turističnih in hotelirskih problemih.

Toda na mojem mestu, kaj bo napravil kakšen Nemeč, Anglež ali Holandec? Malo je Angležu samo, kaj je na mizi, po čem je vino, koliko nanj čaka natakarjev.

Ko recimo on plača konjak ali viski dva dolarja, ali dva decil vina en dolar, kako naj mu objasniš, da je to davek na promet, pa občinski davek, republiški, zvezni, da so tu zajete obresti in anuitete in da se del alkohola odvaža za kulturo? Dokler bi mu vse to pojasnil, bi hladnemu Angležu sigurno zavrela kri.

Ampak kaj, inozemski turisti ne znajo računati, oni na nič ne mislijo. Ko so v hotelu, znajo samo protestirati, zahtevati.

Po vsem mojem razmišljanju se mi zdi še najpametnejše, da bi v interesu našega turizma bilo, da damo vsakemu inozemskemu turistu na meji brošuro, v kateri bo zajeta vsa naša turistična in hotelska problematika.

Sedaj mi doma vtisi seveda počasi bledijo, vendar mi je popolnoma jasno, da se tudi doma gremo turizem, vsaj kar se daje teče. Z ženo sva zatrdno sklenila, da bova prihodnje leto preživela tistih nekaj dni dopusta izolirana od civilizacije in popolnoma sama v enem izmed objektov za kulturno vzgajanje širših množic.

CANKARJEVE MISLI

Profesor ima naočnike, občinstvo pa oči; profesor knjigo, občinstvo pa srce.

Pomanjkanje ponosa je poglavitni vzrok našega nezanimanja za velike kulturne pojave.

OBVESTILO

Z geslom »kulturo delovnemu človeku« bo v sredo, 13. oktobra 1976, nastopil v eni od hal naše železarne plesni orkester RTV Ljubljana z dvema pevcema zabavne glasbe in humoristom. Od daja je namenjena samo za zaposlene. O podrobnostih ali morebitnih spremembah vas bomo obvestili prek razglasne postaje.

Fotografije za to številko so prispevali: Maks Dolinšek, Franc Kogelnik, Franc Rezar, Franc Rožar in informacijska služba.